

MAGYAR FALU

ALAPÍTOTTA: NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VI., RÓZSA-U. 111., II. EMELET
Postal csekk száma: 45.324
Telefonszám: Automata 238-08

FÜGGETLEN POLITIKAI, TÁRSADALMI
ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSIRKAY JÁNOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10.— pengő
Félévre 5.— pengő

Megjelenik hetenként egyszer

A vezérigazgatóné 16 kutyája

(P) A múlt héten érdekes kihágási pert tárgyalt az egyik budapesti előjáróság. Egy nyugalmazott tisztviselő jelentette fel a szomszédos vezérigazgató feleségét, még pedig „kutyahalmozás” miatt. Előadta, hogy a szegény szomszédok idegei valóságos vitustáncot járnak a kutyaugatástól és vonítástól.

A vezérigazgatóné persze borzasztóan megsértődött s azzal védekezett, hogy neki mindössze csak 16 kutyája van, tehát szó sem lehet kutyahalmozásról. Ha néha kóborkutyák vetemednek hozzá, azokat rákosszentmihályi telkére szállíttatja. Kutyáitól egyébként adót fizet. Az is kiderült a tárgyaláson, hogy a kis kölyökkutyákat mindig kihelyezi, de saját autóján vizsgálja felül, hogy az új tulajdonos jól bánik-e velük, vagy sem. Persze a kutyahalmozás alól felmentették, de az ügyet csendháborítás miatt áttették a rendőrségre.

Meg tudjuk érteni, ha valaki szereti a kutyát. Elvégre nagyszerűen lehet használni házörzésre, vadászatra, nyájörzésre vagy a fővárosban unalomtöltésre. De illő tisztelettel kérdezzük: miért kell egy asszonynak 16 kutya akkor, amikor az emberek ezreinek nincs meg a betevő falatja? Úgy hisszük, hogy az ember mégis csak fontosabb lény ezen a földön, mint az aranyos „cuki” kis pincsi, ha még ügyesebben tudja is csóválni a farkát, vagy tologatni piros kis nyelvét.

Az esetről tisztelettel felhívjuk a kormány figyelmét a „külső-belső ismérvre”. Mert ahol 16, sőt sokszor száz kóborkutya eltartásáról is tudnak gondoskodni, onnét jut az államkasszába is és a nyomorgó gyerekek számára is. Legyen vége már az álláshalmozásnak, a kutyahalmozásnak és mindenféle halmozásnak, mert első az emberek betevő falatjának biztosítása.

Kíváncsiak vagyunk, hogy a kóborkutyák pátrónusa mennyit áldozott a kormányzóné segélyakciójára?

Az angol választások szenzációs eredménye

A hatalmas angol birodalomban 27-én voltak a parlamenti választások, amelyek a kormány fényes győzelmével végződtek. A szocialista munkáspárt, amely négy évig kormányozta az országot, majdnem teljesen megsemmisült. MacDonald miniszterelnöknek a pártból való kizárásával teljesen elvesztette talaját, így Angliának erős nemzeti és konzervatív kormánya lesz. Az eredmény a következő: Konzervatív 472, nemzeti munkáspárt 13, liberális 70, ellenzéki munkáspárt 50, függetlenek 3. A kommunisták egyetlen mandátumot sem szereztek. MacDonaldot ismét megválasztották. A volt munkáskormány tagjai közül tíz volt miniszter és államtitkár kibukott. Angliában tehát a hatalom MacDonald és Baldwin kezében van.

A népszövetségi bizottság hivatalos jelentése Magyarország pénzügyi helyzetéről

Súlyosan elítéli a bukott kormány gazdálkodását

Az állam adóssága 1 milliárd 853.5 millió pengő — 300 millió az évi kamatterher — Mit tartalmaz a jelentés — Bérbeadják a gyárakat és szénbányákat — Népszövetségi tanácsadó jön Magyarországra

A túlságos költelekezés és adósságesimalás ellen mindig tiltakoztunk, de ebben az országban minden komoly intelmet demagógiának neveztek. Aki nem toltta a volt kormány szekererúdját, annak meg kellett küzdeni a rendszer minden apró hatalmasságával, mert összehasonlítták magukat az országgal s aki más nézetet volt, mint ők, azt módfelett szerették hazafiálnak, nemzetietlennek titulálni.

Az a szerencsétlen helyzet, amelybe

országunk sodródott, fényesen igazolja, hogy igazunk volt. Ezt a népszövetségi bizottságnak a jelentése igazolja legjobban. Ennek dacára, nem akarjuk a hűrt tovább feszegetni, mert ezzel már nem érünk el célt, hanem össze kell vetni minden erőnket, hogy a csávából kiveickélhessünk. Reméljük, hogy a tízéves politika főkorifeusai eltűnnek végleg a közéletből és így nemzeti összetartással megmenthetjük országunkat, pénzünkét.

A hatodik pont megállapítja, hogy a kincstár rendes pénztári ügymenetéhez legalább 50 millió pengő összegű pénztári készlet szükséges. A kincstárnak az 1929—30. és 1930—31. években utépítéssel, gabonavásárlásokkal s a többivel kapcsolatban vállalt kötelezettségeiből számottevő fizetéseket kell teljesítenie. Ezek összege 201.7 millió pengő s rövid néhány évre oszlanak meg, egyesek közülük pedig máris esedékesek. Másrészt

235 millió összegű adó- és közigazgatási bevételi hátralék áll fenn és a kormány reméli, hogy ebből egy részt a folyó évben be fog szedni.

A kormány ebben a súlyos helyzet ellenére is erősen bizakodik.

A jelentés szövege

A jelentés az első pontban rámutat arra, hogy az ország pénzügyi helyzete a világválság dacára sincs olyan komoly, mint 1923-ban volt, amikor az első népszövetségi kölcsönt felvették. De a bizottság a bajok forrását az általános világválság dacára is belső okokban látja.

Magyarország gazdasági helyzetét súlyosbította a kiadásoknak az elmúlt években a bevételeket meghaladó mértéke, kölcsönöknek külföldön túlzott és gyakran nem gyümölcsöző célokra történt igénybevétele és a ki nem elégítő hitel-ellenőrzés.

Kölcsönök túlzott igénybevitelétől eredő nehézségek végső megoldása nem kereshető a külföldi hitel további igénybevitelében, de még ha az is volna, a világpiacok helyzete pillanatnyilag valószínűtlenné teszi ily művelet végrehajtását.

A második, harmadik és negyedik pont a bizottság ama véleményének ad kifejezést, hogy

a bevételek egész évi összege a 800 millió pengő felső határt aligha haladhatja meg.

Az ötödik pont behatóan foglalkozik az állami üzemek költségvetésével és a beruházások kérdésével, s azt találja, hogy költségvetési rendszerünk ezek pontos kimutatására nem megfelelő, mert

a fennálló törvény szerint a beruházások legnagyobb része a költségvetésen kívül, az országgyűlés előzetes ellenőrzése nélkül nyer fedezetet.

A hetedik pont szerint az állam összes adóssága, beleértve az állami üzemekét is,

1 milliárd 853 és félmillió pengő.

A hosszúléjárátú kölcsönök ezévi kamatszolgálatára 91 millió pengő, a függő adósság kamatterhe az államnál 14 millió, az üzemeknél 4 millió. Az állami szavatosságok teljes összege 1931 szeptember 30-án közel 200 millió pengő volt, ebből 130 milliót a kivitel előmozdításának céljából vettek fel. A nyolcadik pontban a költségvetésről alkotott véleményt foglalja össze a bizottság, amely úgy véli, hogy

az állami kiadások csökkentése céljából eddig tett intézkedések nem kielégítőek,

s a kiadások teljes összegét oly színvonalra kell leszállítani, amely megfelelő arányban áll az ország teherbíróképességével. A bizottság szerint szükséges lesz a költségvetésben foglalt kiadásokon kívül a függő adósság és a hátralékok visszafizetéséről is gondoskodni, továbbá

teljes mértékben föl kell tüntetni az állam pénzügyi kötelezettségeit.

Az állam összes adóssága

A kilencedik pontban Károlyi miniszterelnök a bizottság elnökéhez intézett nyilatkozatában kijelentette, hogy a kormány évi 890 millióban szándékozik a kiadások felső határát megállapítani, az 1932—33. költségvetési évben pedig 830 millió pengőre csökkenti azt. Ha ez sem lenne elég, további csökkentések lesznek, de szilárdan el van határozva a kormány, hogy

a pénzzaporítástól (infláció) tartózkodni fog.

Biztosítja továbbá mindenesetre az államvasutak költségvetési egyensúlyát, főleg a kiadások csökkentése és a díj-szabások fölemelése által.

Azután arról szól a jelentés, hogy a kormány bérbeadja a vasgyárakat, szénbányákat s 1932 június végén megszünteti a bolettát, amely tényleg nem vált be. A kormány kívánságára népszövetségi képviselő tartózkodik Magyarországon, akivel közösen dolgozza ki a további takarékoság programját.

Hogyan védekezik a kormány a további eladósodás ellen?

A kormány kötelezi magát, hogy az állam és az állami üzemek bevételeiről

és kiadásairól havi kimutatást fog köz-
zétenni. Kölcsönök igénybevétele iránt a
pénzügyminiszter a jövőben a parla-
menttől kér felhatalmazást. Kölcsönök
csak termelő célra vehetők fel. Minden
olyan ügyletet, amely a külfölddel szem-
ben 2 milliót meghaladó kötelezettség
vállalásával jár, a Nemzeti Banknak
tudomására kell hozni.

A kormány ezenkívül revízió alá veszi
a bankokra vonatkozó jogszabályokat s
gondoskodik, hogy a bankok havi kimu-
tatásokat tegyenek közzé.

300 millió az évi kamattéher

A 10-ik pontban a bizottság megál-
lítja, hogy a kormány intézkedései ki-
vánatosak, de úgy véli, hogy a kiadások
már november 1-től kezdve évi 800
millióra kell leszállítani.

A 11-ik pontban az összes külföldi
adósságokkal foglalkozik. Megállapítja,
hogy az állam, törvényhatóságok és
egyéb köztestületek, továbbá a magá-
nosok adóssága 4094 millió pengő. Ebből
az állami adósság 1629 millió, a közüle-
teké 517 millió, a többi a bankokra és a
magánosokra esik. A 4094 millióból
2604 millió hosszúlejáratú, 1490 millió
pedig közép- és rövidlejáratú tartozás.
Az évi kamat- és törlesztési teher meg-
közelíti a 300 milliót.

A 12. pont szerint az állam saját köz-
vetlen eladódásának emelkedése
aránylag csekély volt és nem tekinthető
túlzottnak, viszont

az egész ország adóssága az elmúlt
6 évben oly mértékben növekedett,
amelyet az ország valóságos szük-
séletei nem követeltek.

A kormány — úgymond — nem gya-
korolta hatályosan ellenőrző jogát a
törvényhatóságok kölcsönműveletei fe-
lett, sőt szavatosság vállalása útján oly-
kor meg is könnyítette a kölcsönök
igénybevételét.

A kiviteli mérleg

A tizenharmadik pont az ország kül-
kereskedelmi mérlegével foglalkozik,
amely veszteséggel zárul, mert több
árut hoz be az ország, mint amennyit
kiszállít. Magyarország helyzetét
súlyossá teszi, hogy búza és liszt az,
amelyből a legnagyobb kivitele van. A
külföldi fizetési korlátozások és köz-
igazgatási nehézségek miatt is nagy
mértékben csökkent Magyarország kivi-
tele. A magyar termények elhelyezési
piacai az erősebben iparosodott szomsz-
szédos államok, de például Csehország-
gal megszűntek a gazdasági kapcsolatok.
Elismeri a jelentés, hogy az au-
gusztusi és szeptemberi külkereskedelmi
mérleg már nem tüntet fel vesztesé-
séget. Tehát ezen a téren a Károlyi-kor-
mány alatt nem érte veszteség az orszá-
got.

A következő pontban szükségesnek
tartja a bizottság, hogy a pengő értékét
megóvjuk. Az inflációtól tartózkodni
kell, örül, hogy a kormánynak is ez a
felfogása.

De ha ez a cél és a külföldi kötele-
zettségeknek is meg kell felelni, akkor

nem marad más hátra, mint a be-
hozatal korlátozása.

Úgy találja a bizottság, hogy Magyar-
országon a devizaüzlet ellenőrzése nem
oly szigorú, mint némely szomszédos
államban. Intézkedni kell, hogy minden
külföldi követelés (deviza) a Nemzeti
Bank rendelkezésére bocsáttassék.

Hat hónapig szükségesnek tartják a kamatfizetés szüneteltetését

A 16. pont a külföldi tartozások ren-
dezéséről szól. Elismeri a bizottság,

hogy az országnak nem áll módjában
minden rövidlejáratú adósságát lejárat-
kor megfizetni, másrészt úgy véli, hogy
mindent el kell követnie az adósságok
rendezésére. Ilyen rendkívüli időkben
alig van ország, amely teljes összegben
tud adósságot fizetni. Bizonyos bank-
tartozások dolgában már létrejött olyan
megállapodás, amely szünetelteti az
adósságot. Ilyen tárgyalásokat kellene
folytatni a többi adósságok is a hitelle-
zőkkel és az összes ilyen megállapodá-
soknak

legalább hat hónapra kellene szü-
ni.

Az ilyen tárgyalásoknál gondosan
mérlegelni kell Magyarország valóságos
fizetési képességét idegen valutákban.
Egyidejűleg gondoskodni kellene annak
a veszélynek elhárításáról, hogy

egyes belföldi hitelezők jogtalan
előnyökhöz jussanak.

Végül hangsúlyozza a jelentés, hogy
a magyar kérdés nem elszigetelt jelen-
sége, hanem egy sokkal nagyobb méretű
problémának a része és hogy az ország
hitel feltételül fenntartható, ha meg-
van a szükséges elhatározás. Reméli a
bizottság, hogy az ország intézkedéseit
a hitelező államokban jóakarattal fo-
gadják.

Ebből a jelentésből láthatjuk, hogy
országunk helyzetén csak a legridegebb
állami takarékoság és egy nagyobb ösz-
szegű belföldi kölcsön segíthet. Ehhez
azonban meg kell nyerni a nemzet bi-
zalmát, vagyis olyan kormányzati rend-
szert kell létesíteni, amely megcáfolha-
tatlannal a nemzet többségére támaszko-
dik.

A 33-as bizottság ülése

**Aki november 15-ig befizeti adóját, mentesül a ka-
mat- és behajtási illeték megfizetése alól — A tej-
rendelet tárgyalása**

A 33-as bizottság szerdai ülésén két
rendelettervezetet tárgyalt, amelyek
valószínűleg még e héten életbe lépnek.
Egyik az adókamattamnesztiairól szóló
rendelet, amely szerint teljesen elenge-
dik a késedelmi kamatot és a behajtási
illetéket, ha az adófizető november hó
15-ig összes adóját befizeti. A javasla-
tot Vargha Imre pénzügyi államtitkár
ismertette. Beszéde során kijelentette,
hogy a határidő letelte után a legna-
gyobb eréllyel fogják az adót behajtani.
Temesváry Imre azt javasolta, hogy a
pontos adófizetőknek is adjanak kedvez-
ményeket, mert így csak a késedelmes
adófizetők járnak jól. Schandl Károly a
kiszáradék részére december 15-ig java-
solja a kamattamnesztiait.

Károlyi miniszterelnök kijelentette,
hogy a késedelmes nagy adózókkal a
legszigorúbban fog eljárni és névsoru-
kat is közzététi.

Azután a tejrrendelet tárgyalására
tértek át. A tervezet szerint a kor-
mány felhatalmazást kap a termelői és
a fogyasztási árak megállapítására. Ez-
zel azt akarják elérni, hogy a legtáv-
olabb vidéken is tűrhető legyen a tej
ára, mert egyes helyeken 8—10 fillé-
rért vették literjét, ugyanakkor, ami-
kor Budapesten 36—44 fillérért adták a
fogyasztónak. A rendeletet most tár-
gyalják s valószínű, hogy a jövő héten
már megjelenik a hivatalos lapban. A
rendeletet majd érthetően és részlete-
sen ismertetjük.

A francia miniszterelnök kudarcra Amerikában

**Borah szenátor határozottan kijelentette, hogy a trianoni béke tarthatatlan —
Ideges a francia sajtó**

Mint ismeretes, Laval francia mi-
niszterelnök Amerikába utazott, hogy
Hoover elnökkel tanácskozást folytas-
son a világhelyzetről és az európai vál-
ságról. A francia politika az amerikai
vezetőférfiakban méltó ellenfélre ta-
lált s nem tudta őket úgy behálózni,
mint azt az európai kormányokkal te-
szi. Bár elutazása előtt kijelentette,
hogy meg van elégedve az eredmén-
nyel, az ideges párisi sajtóból meg le-
het állapítani, hogy Lavalt Amerikában
csúfos vereség érte.

Különösen kínosan érintette Borah
szenátor állásfoglalása, aki kijelentette,
hogy az európai kérdést és a békét a
párisi környéki békék revíziója nélkül
megoldani nem lehet.

A francia újságírók óriási elképéd-
ssel hallgatták ezt a súlyos megállapí-
tást, de Borah nem elégedett meg ezzel,
hanem hozzátette, hogy

a trianoni békeszerződés, amely
Magyarországot teljesen tönkre-
tette, valamennyi között a legke-
gyetlenebb és legsúlyosabb.

A legyőzött államok jóvátételeit —

folytatta Borah szenátor — a világbéke
érdekében haladéktalanul el kell törö-
lni. Végül hangoztatta, hogy minden
államnak le kell szerelni, még Oroszor-
szágnak is.

Borah szenátort ez a férfias és
igazságos kiállása a sanyargatott
német és magyar nép védelmében,
méltóvá teszi arra, hogy Rother-
mere lord mellé helyezzük és mint
nemzetünk egyik legnagyobb ba-
rátját tiszteljük.

Ne felejtjük el: francia újságírók
előtt bélyegezte meg a gyűlöletes Tri-
anont és pedig akkor, amikor a francia
nemzet legelső embere tanácskozott
Amerika elnökével. A franciákat meg-
döbbenéssel és rémülettel töltötték el
Borah szenátor kalapácsütéshez ha-
sonló szavai. Egy tekintélyes párisi lap
kénytelen elismerni, hogy

Borah nemcsak a saját egyéni állás-
pontját fejezte ki, hanem az ame-
rikai parlament legbefolyásosabb
tagjainak és honfitársai jórészének
véleményét is.

Suhogó

Jegyzi: Ala Muszy

Mikor az ügyészből ügyvéd lesz

Azt mondják, tolvajból lesz a legjobb
pandur. Lehet. De hogy ügyészből nem a
legjobb ügyvéd lesz, az bizonyos. Ime!
A példa rá. Váry Albert ügyész volt, míg
képviselő nem lett. Most felcsapott védő
ügyvédnek s mint ilyen, ekként védi a
kormányt:

— Sűrűn halljuk a vádat, hogy a gróf
Bethlen-kormány pazarolt és egymilliárd
pengőt fordított beruházásokra. Csak az
állíthatja ezt, aki elfelejti, milyen állapot-
ban vette át a gróf Bethlen-kormány az
ország gazdasági helyzetét. Talpra kellett
állítani a gazdasági életet! Ezt célozta a
beruházási politika. Munkaalkalmakat, ke-
reseti lehetőségeket teremtett.

Bár csak folytathatnók ezt a politikát!

Hogy egynémely beruházás nem sikerült,
talán felesleges volt, erről lehet szó. Végre
is egymilliárdos beruházás során hibák is
történhettek! Nincs ember és így nincs
kormány, mely nem tévedhet. De nem
igazságos dolog csak a hibák alapján meg-
ítélni öt éves beruházási politikát.

De a legnagyobb igazságtalanság azt ál-
lítani, hogy az országot ez a beruházási
politika és a túladóztatás juttatta bajba.
Azt a beruházást akkor végeztük, amikor
bírtuk. Az, mint nemzeti vagyont, megma-
rad. Ha nem arra költöttük volna, elköltöt-
tük volna máshova. Nem volna meg az az
összeg sem a magángazdaságban, sem a
Nemzeti Bank aranykészletében. Hogy túl-
adóztatás történt, ez igaz. De téved, aki
azt hiszi, hogy ez az összeg ma megvolna
egyesek kezében. Dehogy volna! Kiadtuk
volna egyéb szükségleteink fedezésére. Le-
gyünk tehát igazságosak.

Nagyszerű. Tehát pompás dolog a túl-
költekezés is, a túladóztatás is. No mert el-
veszi a gondunkat, hogy mire fordítsuk a
kis „dohányunkat”, amit az ügyész úr sze-
rint — el muszáj költeni. Az államnak is,
az egyeseknek is. Nagyszerű. De legyünk
igazságosak. A képviselő úrnak jövője
van. Aki ilyen pompásan tud okoskodni, az
miniszternek született. Meglátjátok, nem
kerül el a pechet a képviselő úr.

Szükség van a főispánokra

Nyilatkozott a belügyminiszter a fő-
ispánkérdésben is.

— Nem fogják apasztani a főispánok
létszámát, mert — úgymond — szükség
van rájuk az inségakeio lebonyolításánál is.

Hm. Furcsa. Hátha olyan politikát foly-
tatnánk, ahol nincs szükség akcióra. Vagy
talán azért politizálnak úgy, hogy legyen
dolguk a főispánoknak? Dehát ha már ép-
pen foglalkozni kell valamivel, nem jobb
volna a jóléttel babrálni, mint a nyomorú-
sággal?

Csöd

Nemrégiben csődbejutott egy nagy tex-
tilkereskedő. A jelentés szerint a vállalat 5
millió forgalmat mutatott ki egy évben s
most 3 és félmillió adóssággal csődbement.
Ezen a csődön mindenki csodálkozott, mert
Fenyveséket igen gazdag embereknek tar-
tották. Ki is mutatták a forgalmat is, a
hiányt is. Csak egy tételt hallgattak el: a
hasznót. Ezt kellene pedig kideríteni.

Merénylet a bolgár pénzügyminiszter ellen

Stefanov bolgár pénzügyminiszter ellen
hétfőn merényletet kíséreltek meg. Amikor
a pénzügyminiszter vonata éjszaka keresz-
tülrobbogott Zimnica állomáson, a kijárat
váltónál ismeretlen tettes rálőtt a minisz-
ter kocsijára. A golyó átütötte az ablak-
üveget és ott süvített el Stefanov pénzügy-
miniszter és a mellette ülő képviselő feje
között. A merénylet elmenekült.

A bajbajutott gazdák megsegítése

Hadik János gróf a 33-as bizottság elé nagyjelentőségű javaslatot terjesztett, melyben három évi nyugalmat kíván biztosítani a bajbajutott gazdáknak.

A Földbirtokrendező Országos Bizottsághoz benyújtott kérelmekből 11.000 van olyan, amely tárgyalásra alkalmas. Ezt a 11.000 kisbirtokot átlag 25 holdban számítva, 275.000 holdnak vehetjük. Ezeket az ingatlanokat átlag holdanként 500 P, vagyis összesen 140 millió P terheli.

A különböző terhek kiegyenlítésére a

tőketartozás 20 százaléka, vagyis 28 millió pengőre volna szükség. Erre a célra rendelkezésre áll az altruista intézeteknél 15 millió pengő. — A még szükséges 13 millió pengőt a Magyar Szavatossági Bank útján a Nemzeti Banktól lehetne igénybevenni. Ha ez az összeg rendelkezésre áll, a hitelezők a kamatok további pontos fizetésétől felfüggesztetten valószínűen szívesen fognak 2—3 évi türelmidőt és a Nemzeti Bank kamatlábánál nem magasabb kamatot az adósok részére biztosítani.

Lehet-e a belföldi kölcsön gondolatát megvalósítani?

Van-e mód egy ilyen kölcsön sikeres felvételére? — Segítene-e a belföldi kölcsön 500 milliója — Mit mond erről a kérdésről az Igazság című lap-társunk — A Magyar Falu válasza a jövő számban

A Magyar Falu Lázár Andor képviselő akciója kapcsán nyílt kérdéssé tette a belföldi kölcsön kérdését. Nem csináltunk belőle titkot, hogy mi a mi álláspontunk ebben a kérdésben. Nyíltan, őszintén és magyarul beszéltünk. De egy pillanatra sem hittük magunkról, hogy mi csálhatatlanok volnánk, vagy hogy mi találtuk fel a puskaport. Éppen azért nyílt kérdéssé tettük ezt a kérdést, mert hisz közös sorsról lévén szó: mindnyájunk érdeke, hogy a legjobb gondolat érvényesüljön.

Hogy táborunk minden véleményét ismerjen, közreadjuk egyik lap-társunknak, az „Igazság”-nak egyik legutóbbi számában megjelent cikkét erről a kérdésről.

A cikk szóról-szóra a következőképpen hangzik:

A belföldi kölcsön meseje.

Gömbös Gyuláról, a jelenlegi honvédelmi miniszterről úgy beszélnek, mint a jövő miniszterelnökről. Lesz-e, nem lesz-e, egyelőre sem mi, sem más nem tudja. Mindenesetre ma a kormányban van és ha csak mint szakminiszter is, mégis súlya van a szavának. Gömbös Gyula gazdasági szakembere, az ő volt államtitkára: Lázár Andor dr. Már nem államtitkár, de azért biztosan közel áll Gömböshöz, ugyanúgy, mint eddig. Ez a körülmény iratja velünk az alábbiakat.

Újabban egyre többen hangoztatják, hogy a jelenlegi gazdasági válság enyhítésére az állam vegyen fel nagyobb belföldi kölcsönt, azt az 500 milliót, amit külföldön nem tudunk megszerezni, itthon vegye fel az állam, akár önkéntes, akár kényszer útján. Nos, Gömbös Gyula gazdasági szakembere a múlt napokban ugyanezt a javaslatot tette s valószínűleg a kormányhoz is eljuttatta.

Addig, amíg kölcsön személyektől indult ki a belföldi kölcsön gondolata, nemigen kellett vele foglalkozni, bár nálunk sok fejtegetésre állított dolog elfogadásra talál, minő volt például a boletta. Erről is megmondottuk 11½ évvel ezelőtt, hogy nem ér semmit és kár lesz belőle; az intéző körök most jöttek rá, hogy nem vált be. A belföldi kölcsön is ilyen teljesen hasznavehetetlen és káros eszmé s most már — mint a Lázár államtitkár esete mutatja — figyelemreméltó személyek is beletévedtek. Ezért kell idejében a legerélyesebb szót emelni ellene.

A belföldi kölcsön ma nemcsak kivi-hatetlen, de egyenesen az ország kárára menő dolog s éppen azért az ország népe

egyöntetűen felemeli ellene tiltakozását!

Bell Miklós, a nemzeti forgótőke-rendszer harcosa, mai cikkében erről is megemlékezik. De még ezen túlmenőleg is ki kell mutatni ezen terv hibáit.

Kinek van ma annyi pénze, hogy kölcsön tudna adni? Hiszen éppen az a baj, hogy mindenki pénztelen és kölcsönt akar kapni. Olcsó, hosszúlejáratú kölcsönt! Ha tehát az állam kölcsönadásra kényszerítené a polgárokat, akkor ez azt jelentené, hogy kinek-kinek esetleg még meglevő vagyonát terhelnék meg tovább és a bankoknak kellene lombardirozniok a kölcsönt. Úgy, mint volt a hadikölcsönnél. Ez azt jelenti, hogy még jobban belesüllyednénk a mai bank-uzsora hinárjába, ami pedig eddigi romlásunkat is okozta. Hogy önként adjon a polgárság? No, arról le kell tenni, a kisemberek, mert annak nincs, a nagynál, mert azok éppen fenntartói a mai helyzetnek (bankok, kartekek stb.).

A másik ok az, hogy örökös adósságcsondlásból nem lehet megélni. Az országnak éppen az a baja, hogy 4—5 év alatt 3.4 milliárd pengővel adósodott el. A háború előtt 50 év kellett ehhez. Feltevé, hogy pl. 500 millió kölcsönt kikényszerítenek: az is elfogy s a mai helyzetben nagyon hamar elfogy. És akkor mi lesz utána? Az adósság felemelkedik 4 milliárdra — a gazdasági élet továbbra is beteg marad, amint beteg maradt a 3.4 milliárd mellett. Vajjon jobban megy annak a sorsa, akinek időnként növekszik az adóssága?

A bajok orvoslását tehát az egész mai gazdasági rendszer megváltoztatásában kell keresni, azt megcsinálni, hogy legyen a termeléshez olcsó forgótőke és az — adósságot is kifizessük, ne pedig újakat csináljunk.

Szükséges volt ezt elmondani azért, mert éppen Gömbös Gyula környezetéből hangozott el ilyen javaslat. A magyar nép tiszteli és becsüli Gömbös Gyulát, mert látta, hogy erélyes kézzel nyúlt egyes esetekben oda, ahol nem ment rendjén a dolog, de ha egyszer olyan javaslatokkal azonosítaná magát, mint ez a belföldi kölcsönjavaslat is: egészen bizonyosan éppen úgy ellene fordulna a nemzet, mint tette azt a Bethlen-rendszerrel szemben s mint ahogy elfujja a csillagát a mai kormánynak is.

Eddig az Igazság cikke, melyre a Magyar Falu legközelebbi számában válszolunk, az olvasótáborra bízván: döntse el azt, hol az — igazság?

A miniszterelnök őszintén föltárja a Bethlen-kormány gazdálkodását

A képviselők a fizetésük 85 százalékát veszik fel — Nem csökkentik tovább a tisztviselői fizetéseket

A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén ellenzéki részről felszólították a kormányt, hogy a Bethlen-kormány tízéves gazdálkodását és az ország súlyos helyzetét tárják fel a képviselőház előtt. Kifogást tettek az adóbehajtások körüli visszaélésekről s követelték az álláshalmaz megszüntetését.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszában hangoztatta, hogy ha az adók behajtása körül visszaélések len-

nének, szigorúan fog eljárni.

Az álláshalmazások dolgában a legrovidebb idő alatt megoldás lesz. A pénzügyi tárca betöltését sürgősnek és szükségesnek tartja. Arra a kérdésre, milyen gazdasági és pénzügyi helyzetben hagyta az előző kormány az országot és hogy a szövetkezetek milyen összegeket kaptak, az országgyűlés színe előtt mindent őszintén fel fog tárni.

15 százalékkal csökkentették a képviselői fizetéseket

Kedden a Ház elnöke pártközi konferenciát hívott össze, amelyen a képviselők fizetéscsökkentését tárgyalták. A szocialisták és demokraták kivételével az összes pártok vezetői megjelentek.

Rassay Károly azt a véleményét hangoztatta, hogy a pártközi értekezlet határozata nem érinti a képviselőháznak fenntartott jogokat. A végleges döntést a parlament fogja kimondani. A határozatnak visszaható erővel kell bírnia, vagyis a képviselők és a parlamenti tisztviselők november elsején már a 15 százalék levonásával vegyék fel illetményeiket.

Turi Béla mindenben hozzájárult Rassay indítványához. A mai viszonyok között

a Házelnök tiszteletdíján kívül a Ház minden választott tisztviselőjének illetményét be kell szüntetni. Rubinek István bejelentette, hogy az

egységspárt már felkérte tagjait, hogy képviselői fizetésüket november elsején már 15 százalék levonásával vegyék fel.

Az értekezlet határozata alapján a többi pártok is hasonló módon járnak el.

A közalkalmazottak a kereskedelemügyi miniszternél

Az állami üzemek bérbeadása és egyéb intézkedések valósággal megriasztotta a közalkalmazottakat. A napokban felkeresték a kereskedelemügyi minisztert és a létminimum érinthetlenségét, a munkások teljes munka-

idejének biztosítását, a nyugdíjak és nyugberek rendezését kérték. Kenéz Béla némileg megnyugtatta a küldöttséget és kijelentette, hogy újabb fizetéscsökkentésről szó sem lehet.

Mi lesz a külföldre menekült vagyonokkal

Az egységspárt értekezletén egyes képviselők szövétték, hogy a külföldre menekült vagyonok kötelező bejelentéséről szóló rendeletet a kormány szigorítsa meg törvényhozási úton.

Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök kijelentette, hogy

amennyiben a párt többsége szükségesnek tartja (általános helyeslés), nincs kifogása az ellen, hogy

a parlament olyan törvényt hozzon, amely a külföldi követelések és valuták kötelező bejelentéséhez a legszigorúbb szankciókat fűzi.

A külföldön élő nyugdíjasok nyugdíjainak csökkentésére már a legközelebbi jövőben rendeletet fognak kibocsátani, addig is, amíg törvényhozási úton rendezik a kérdést.

November 4-én összeül a képviselőház

Az ellenzék bár nem tudta megszerezni a szükséges aláírást a Ház összehívására, a kormány elhatározta, hogy a képviselőházat november 4-én délelőtt 10 órára összehívhatja. Amint értesülünk, az országgyűlés nagy izgalommal kezdődik, mert az ellenzék egységesen fogja követelni a Bethlen-kormány vád alá helyezését. Friedrich István ki-

jelentette, hogy ez a kérdés ma fontosabb és időszerűbb, mint bármikor. Az őszi ülésszak tehát valószínű, bővelkedni fog izgalomokban és kíméletlen támadásokban.

Hír szerint Bethlen nem jelenik meg az üléseken, hanem ischiásának gyógyíttatása céljából külföldre utazik.

A magyar-osztrák unió terve

A keresztényszocialista párt lapja „Auszttria és Közép-Európa küszöbönálló átalakulása” címmel, a lap megjelölése szerint, egy előkelő politikustól vezércikket közöl, amely Auszttria és Magyarország vámszövetségével foglalkozik.

Megállapítja, hogy mivel az Anschluss megoldást politikai és nemzeti érzékenységi okokból figyelmen kívül kell hagyni, most már egyetlen út maradt Auszttria részére: a Magyarországgal való szövetség. Auszttria számára az a kényszerű szükségesség következik, hogy fel kell készülnie az egyesülésre délkeleti szomszédjával és nem szabad ellenállást tanúsítani, ha ennek az egyesülésnek az útját egyengetik.

„Vádat emelek a dicsőségesen uralkodó rendszer ellen”

Ilyen címen jelenik meg a napokban Friedrich István képviselőnek, a keresztény ellenzék vezérének röpirata, amely politikai és gazdasági vádirat lesz az elmúlt rendszer ellen. Körülbelül 60 oldal terjedelemben foglalkozik a Bethlen-kormány tízéves uralmának minden politikai és gazdasági mozzanatával. Friedrich István így nyilatkozott erről a nagy érdeklődéssel várt könyvről:

— Vádat emelek a dicsőségesen uralkodó rendszer ellen mindenki előtt. Más módomban nincs a vádemelésre, mert a magyar parlamentben ez a vádemelés hiábavaló volna. Ott még ma is megvan az uralkodó többség, amely helyesel, tapsol és fölment.

IRODALMI PÁLYÁZATUNK

TÜKÖRKÉPEK

Levelek, amelyek a nyilvánosság elé kíváncsoznak

A nyomorúság sötét képeit sehol sem lehet úgy meglátni, mint egy újság szerkesztőségében, ahova részben bizalommal, részben pedig a végső kétségbeeséssel fordulnak az emberek százai.

De az újságíró kapja a legtöbb lélekvirágot is, különösen ha közel tu-

dott férközni az olvasók szívéhez. Nem hisszük, hogy legyen még egy lap, ahol úgy összefutnak a magyar róna könyörgései, jajkiáltásai és bizalmas megnyilvánulásai, mint a Magyar Falu szerkesztőségében. Ime, lássuk!

Hogyan forgattak ki 900 pengő tartozásért két gazdát vagyonából

Mészáros Ferenc barátunk írja:

„Tisztelt Szerkesztőség! Esedezve kéri egy öreg szegény családapa, ha lehetséges, segítsenek rajta, mert a legborzasztóbb módon tették hajléktalanná. Ezt kellett megérni egy csökmői felebarátunknak, aki tartozott a szeghalomi takarékbán 900 pengővel. Ezt az összeget egy 3000 pengőért érő házra kapta. A múlt év augusztus havában megtörtént vele, hogy a legnagyobb jóakarata mellett sem tudott aznapra pénzhez jutni, amikor a váltója lejárt, így hát a váltót megóvatolták. De az óvatolás napjára már előteremtette a 80 pengőt. Elvitte a takarékbán, de ott már nem fogadták el. Azt mondták neki, vigye az ügyvéd-

hez. A pénzt át is adta az ügyvédnek kamatba az óvatolásért, de az ügyvéd ennek ellenére beperelte és elárvereztette a házat 1200 pengőért. Ebből az összegből csak 600 pengőt fizettek a tartozásba, a többi ügyvédi költség. Mivel tehát a 3000 pengőért érő vagyont elkótyavetyélték, 300 pengőért a sógorát is beperelték, mint kezest. Tőle is már 450 pengőt követelnek. Így tesznek földönfutóvá két családot, mert csak egy-két napi késéssel tudott volna eleget tenni fizetési kötelezettségének. Kérem, adják tudtára mindezt a miniszter úrnak, mert nem hiszem, hogy ilyesmiket tudva megengednek.”

Szakadékbán, kökénybokrok alján lakik egy volt 30 holdas gazda, az Isten szabad ege alatt

Bernáth György mosdósi táboritagunk írja:

„Mosdós község határában van Sárkánytanya-pusztá, amely valamikor Pallavicini György örgróf tulajdona volt. Egy részét a Dunántúli Bank és Takarékpénztár vette át parcellázásra. Ebből a földből vett egy egész hegylánc területet Kiss Bertalan törökkoppányi kiskgazda, akinek falujában gyönyörű háza és 30 hold földje volt. A törökkoppányi birtokát eladta s ez a pénz már a bankba folyt be, saját állítása szerint 19.000 pengő. Persze, ez az összeg nem lett elég a nagy darab földért. Így aztán fennmaradt egy jó nagy összeg adósság. A kamat nőtt, a földből nem tudott hasznót kitermelni, tehát jött az összeomlás. A bank tehát visszavette a földet,

a földön levő házat és a beültetett erdőt, Kisst pedig egyszerűen kilakoltatták s az egykori jó gazda most ott tanyázik a neki meghagyott művelhetetlen 17 hold terület egy szakadékbán, kökénybokrok alján. Érdekes, hogy a bank még most sem számolt el vele. Lehetséges, hogy még erről a területről is leüldözik, mert állítólag még így is tartozik. A szakadék aljában egy ágy és egy sublót jelzi, hogy itt emberek laktak, akik sírva panaszkodtak el, hogy már egy hete nem ettek meleg ételt. Most a szakadék oldalába vájnak lyukat, ahol meghúzzhatják magukat télre, a rendszer örök dicsőségére.”

Egy százholdas kiskgazda jajkiáltása

Vésztőről írja egy százholdas nagy-családú kiskgazdatestvéreink:

„Uram, a lejtőn nincs megállás. A rossz termés, a terményárak esése beledobott bennünket a bankok és a zsidó kereskedők markába. Ugy látszik, teljesen ráncszabadították a hiénákat, akik potomáron húzzák ki talpunk alól a földet. Mit gondol a hatalom? Elmegyünk béresnek? Nagyon tévednek.

De nem is mondhat el az ember mindent. Hol van most az erős kéz?

Berúgunk, hogy

Az egykor dúsgazdag Örömhegyről írja Ujváry Kálmán testvéreink:

„Ne haragudjatok, hogy késve írok soraitokra. Hisz annyira termelünk! Alig jutunk lélekzethez. Folyik a vidám háromfiléres szüret, de ezt is megbecsüljük. Az ó-bor tespedése miatt hor-

ne lássunk . . .

dóhiányok vannak, a szőlőt tehát érleli a dér. Azt hallani a termelőktől, hogy sok bor, sok gond. Eh, hiába, ezt józanul elviselni nem lehet. Berúgunk, hogy ne lássuk a veszélyt. Ha kijózanodunk, újra berúgunk, míg a borunk tart, Közben majd csak elváltozik. Így sokáig nem mehet. Ami a becsületes parasztot legjobban bántja, adót fizetni nem tud, ha megfeszül is. Ti mindent megtettetek! Töletek nem válok el, mert attól az egy élvezettől, amit nekem a Magyar Falu nyújt, nem fosztom meg magamat. Bár minden testvéreink így gondolkoznak.”

Akiket úgy hívnak: „Okos emberek”

Gusvan Illés Pál bátyjai barátunk írja:

„Sokszor elgondolkozom, érdemes-e észrevenni és kutatni, mi a bajnak az oka? Érdemes-e vállalkozni a baj legyőzésére, mikor az szenvedéssel és megálázattal jár? Sokkal könnyebb volna nézni, az emberek mint tülekednek, hogy egymást felfalhassák. Sokkal könnyebb volna ezt kacagva nézni, mint tülekedni ebben a drámában, amit „élet”-nek neveznek. Legjobb volna csak addig menni a cselekvésben, hogy aki oldalba-döf bennünket, visszadöfhezzük.

De hát kétféle ember van. Egyik küzd, szenved, harcol, bízik, a másiknak természetében van a tétlenség, s azt hiszik, mindennek úgy kell lenni, ahogy van. Ezek bólogatnak és igyekeznek kihasználni más baját a maguk javára. És hivatalosan ezeket úgy hívják, „okos emberek”.

Ime, egy kis ízelítő azoknak, akik nem látnak és nem hallanak. Ahány levél, annyi tragédia, annyi meghasonlás. Urak, lássátok meg a szenvedő parasztságot a szakadékokban, a kökénybokrok aljában.

De hátha még mindent leközelíthetnénk, ami keserűség megnyilatkozik ama levélcsokorban, amit elrejt az írófiókunk mélye. Amik mindegyike így kezdődik: „Csak önnek mondom el, Szerkesztő úr, mert úgy bízom önben mint az apámban...”

Ha nem zárná el ezeket a leveleket az írófiók örökre...

Örökre?... Ki tudja?...

POLITIKAI HÍREK

Az albertiírsai választás

Szapáry gróf főispáni kinevezésével megüresedett az albertiírsai mandátum. Az egységspárt hivatalosan Marton Béla dankszentmiklósi földbirtokost jelölte, aki a kerületben nagyon népszerű. Ellenjelöltje Rubeczky Béla alberti kiskgazda, aki Gaál Gasztonék programjával vesz részt a választáson.

Eger képviselője kilépett a keresztény pártból

Petró Kálmán, Eger város képviselője levelet intézett a keresztény párt elnökségéhez és bejelentette a pártból való kilépését. Ezt a lépését azzal okolja meg, hogy a népszövetségi bizottság megdöbbentő jelentése után nem vehet részt a kormánytámogató párt munkájában. Ha megmaradna — úgy mond — a párt kötelékében, nem fejthetné ki véleményét a parlament előtt, mint ahogy ez szándékában van.

Téglássy képviselő a pestkörnyéki gazdákért

Téglássy Béla országgyűlési képviselő, a Magyar Falu orvosi tanácsadója nagy beszédet mondott a pestkörnyéki gazdák érdekében az agrárképviselők legutóbbi értekezletén. Erősen támada a főváros termelőellenes politikáját. Követelte, hogy a főváros engedje meg télen is a gazdák piaci árusítását, hogy szekereikkel bármikor zavartalanul állhassanak be a budapesti piacokra. Kifejtette, hogy a főváros értékesítési politikája csak a kofáknak kedvez, a termelőt pedig elzárja a fogyasztókörzéstől. A népszerű képviselő értesülésünk szerint ezt a kérdést a parlamentben is szóvá fogja tenni s ha másképp nem sikerül, beszervezi a pestkörnyéki gazdákat s addig harcol értük, amíg a fővárost jobb belátásra nem kényszerítik. Hír szerint a gazdák küldöttségileg fogják megköszönni Téglássy Béla bátor fellépését s megkérlik, hogy továbbra is viselje szívén a főváros környékén lakó gazdák érdekeit.

Arva sóhaja

Keserűzü bús magányban
Tengem éltem árvaságát:
Komor fellegek gyászleppellel
Vonják, takarják éltem fáját.

Elhagyott, tépett bokor vagyok,
Útjában a vad fergetegnek.
Egy egy ágat lehasít rólam,
Bőszcsapása a kínéletnek.

Villámdörgés bele-bele zúg
Gyászéletem süket fülébe:
A golgotát végig szenvedni
S elzokogni jöttem én létre.

Lázygőtört szám hiába sikolt
Jajt, siralmat: senki sem hallja,
Vergődöm kell: míg nem testemet
Akácsaárnyas hant takarja..

Sajókazinc.

KUTTOR BARNA.

Püspök utca végén...

Vig nótától hangos lett a
Püspök-utca vége,
Hallatára könnycsepp szökken
Szemem szögletébe.
Miért nem magyar itt a nóta,
Miért hitvány cseh dal,
Miért van tele cseh bakákkal
Az egész útvonal?

Beregszász, te magyar város.
Bírod ezt sokáig?
Magyar voltál, az is maradsz
Végső bajvívásig.
Eljön még a boldog idő,
Talán nem sokára,
Újra magyar nóta esendül
A Püspök-utcabá.

Márokpapi.

Ifj. VERES MÓZES.

Szőke kislány...

Szőke kislány ablakában
Viola,
A faluból én járhatok
Csak oda.
En verhetem meg, virágos
Ablakát,
En csókolhatom a piros
Ajakát.

Mikor feljön a holdvilág
Az égre,
Megölelem a derekát
Kedvére.
Nekem ragyognak a legszebb
Csillagok,
A faluban legboldogabb
En vagyok.

Pestújhely.

KÖVÁRY MARGIT.

Kék nefelejts...

Kéknefelejts a tó szélén
Ékeskedve nyílik szépen,
Pedig élted más nem óvja,
Csak Isten a szerénységed
Gondozója.

Virágaid mégis épek,
Mosolygósak, égszínkékek.
S egész nyáron nyíladozol,
Késő őszi, — dér csipésig,
illatozol.

Patak partja, mocsár, rétek —
Akármelyik mindegy néked.
Itt vagy élénk, — itt a tanyád,
Itt szült téged szerénységben
a földanyád.

Kék nefelejts nézlek, nézlek,
Tetszik nekem szerénységed,
Nem vagy büszke, mégis híven —
Gondolnak rád s ott lakozol
sok hű szívben.

Az emléket te újítod,
Szerelmes szíveket szítod
S mindenkit arra int neved,
Hogy soha ne feledje az,
akit szeret.

En is azért nem feledem
Az én édes kicsi szentem, —
Mert, ha kék virágod nézem —
Eszembe jut, — s azért vagy te
kedves nékem.

Mátészalka.

Ifj. MANDY JANOS.

Megjelent a PONGRACZ MESTER

A falvonzás örömei népszámoló.
Ira: Zetráky János. A darab tárgya: falu.
Azt ajánlatos mert nem kell hozzá nehézséget okozható díjat. — Ár: 2 pengő 80 fill.
Kiadás: 1931. — Mindenütt nagy siker.

HÍREK

Nagyatádi Szabó István emlékezete. Erdősokonyáról jelentik: Mint minden évben, az idén is nagyszámú kiskazda-képviselő záródokolt Mayer János miniszter vezetésével Nagyatádi Szabó István sírjához. Előbb az özvegnél jelentek meg, majd a református temetőben tartott gyászünnepélyen vettek részt. Halka Sándor református esperes megható imája után Péntek Pál országgyűlési képviselő mondott nagy beszédet. A Magyar Falu táborát az ünnepségen Téglássy Béla országgyűlési képviselő képviselte.

Az arany menekülése Svájcba. Oszt-rák tudósítás szerint Amszterdamban könyvvalakban fog megjelenni egy kémszervezet okmányainak és fényképeinek gyűjteménye arról, hogy németbirodalmi, osztrák, csehszlovák és magyar állampolgárok, illetőleg jogi személyek az évek során mennyi vagyont mentettek át Svájcba? Az Amszterdamban állítólag készült gyűjteményben 14.500 osztrák állampolgár kontója, illetőleg 1 és fél milliárd szilling tőkével, a németbirodalmi állampolgárok kimentett vagyona 3 milliárdra rúg, a magyarok 900 millió pengővel, a lengyelek 350 és a csehszlovákok 800 millió svájci frankkal vannak feltüntetve.

Véres verekedés Kiskunhalason. Bocska János és Csapó Benő kiskunhalasi gazdálkodók között verekedés támadt s eközben Bocska mellbeszúrta ellenfelét. Csapót súlyos sérülésével kórházba szállították.

30.000 porosz kiskazda csődöt kér maga ellen. A mezőgazdaság helyzete nemcsak nálunk, hanem egész Európában egyformán kétségbeesítő. Ezt bizonyítja az a hírünk is, hogy a keletporoszországi gazdák testületileg csődöt akarnak jelenteni. A keletporoszországi mezőgazdaság helyzete annyira elviselhetelenné vált, hogy a gazdák egy fillér adósságot sem tudnak már törleszteni. Mintegy 30.000 önálló gazdáról van szó, akik most megszorultságukban a csőd-kérés fegyveréhez nyulnak.

A Lakásépítő Bizottság egyelőre nem folyósít hiteleket. A Lakásépítő Állandó Bizottság figyelmezteti az építkezni óhajtó közönséget, hogy a megindított építkezési kölcsönakciót az időközben beállott súlyos pénzügyi válság következtében fedezet hiánya miatt kénytelen volt egyelőre beszüntetni. Felhívja tehát az érdekelteket, hogy tervezett építkezéseiket mindaddig ne kezdjék meg, amíg a kölcsön engedélyezésére vonatkozólag a bizottságtól érdemi határozatot nem kaptak.

Hitler külföldi körútra indul. Hitler Adolf, a német fajvédők vezére a legközelebbi napokban hosszabb külföldi útra indul. Elsősorban Angliába és Olaszországba megy, ahol érintkezésbe akar lépni különböző vezető politikai személyiségekkel. Londoni és római látogatását gondosan előkészítették. A fajvédő párt vezérének az a szándéka, hogy tájékoztassa a külföld befolyásos politikai pártjának külpolitikai terveiről és előkészítse őket arra, hogy a horogkeresztes tábor rövidesen átveszi a hatalmat Németországban.

Debrecen a hitbizományok ellen. Debrecen város törvényhatósági bizottsága a kormányhoz és az országgyűlés két házához feliratot intézett a hitbizományok és a kötött birtokok megszüntetése tárgyában. Kéri ezek megszüntetése kapcsán a helyes birtokmegosztási politika folytatását, valamint a nagy vagyonok és jövedelmek súlyos megadóztatását és a nemzeti jövedelem helyes megosztását az igazság követelményeinek megfelelően.

Férfinak tilos a bemenet! Mexikóban érdekes feminista újítást vezetnek be: dolgozó nők speciális női farmokat akarnak létesíteni. Ezekre a farmokra a férfiaknak tilos lesz a bemenet. Az államtól kérnek ingyen földeket a mexikói nők, hogy kolostorjellegű farmjaikat megalapíthassák.

Kadarka fölmondja fölhalmozott állásait

Tisztolt Magyar Falu, furcsa idők jönnek,
Diszes állásaim tölem elköszönnek.
Volt egy igen biztos állásom a bankba:
Én voltam az első az adósi rangba.
Minden fizetéskor kiürült a bukszám,
De az adósságom csak megmaradt duplán.
A miskarolói állást is elhagytam,
Mert az állatdóktor sokat ütött rajtam.
A fene sem látott ilyen iriggyeket,
Ők eszik meg most a malacmiriggyeket.
Csősz sem lehetek már bármiként akarjak,
Lemondok róla, mert itthagytak a varjak.
Bölcsös figurámra vadászók sem lőnnek,
Nem állok ki többé rokaiesztőnek.
A Katit sem lesem, ha mással cicázik,
Ha az üstök alatt szoknyája megázik.
A baktárségről is ezennel lemondok,
Nem kacagnak rajtam éjjeli bolondok.
A hapták-állást is szintén másnak adom,
Kimerült agyamat sem gyakoroltatom.
Összes állásomat átkötöm csokorba,
S messze visszadobom a bethleni korbá.
Magamra csukom a borospince ajtót,
Onnét kacagom a kopasz végrehajtót.
Pénz miatt többé már nem jövök zavarba.
Gond nélkül él ezután az öreg

Kadarka

A berlini bombaraktár. A német kommunistáknál talált robbanóanyagok ügyében megindult rendőrségi nyomozás egyre szenzációsabb leleplezésekkel szolgál. A berlini rendőrség által felfedezett robbanóanyagraktárakban eddig nem kevesebb, mint három métermázsza robbanóanyagot koboztak el. Ami a legnagyobb meglepetés, felfedezték az iratok közt Biatorbágy és Jüterbog tervrajzát is. Ez amellel bizonyít, hogy Matulka Szilveszter szintén tagja volt a berlini robbantó különítménynek.

Különös párbaj Felsőfokoson. Kovács Gábor felsőfokospusztai kocsmáros Gabján Péter gazdalegényt, aki a kocsmárosnak udvarolgatott, felszólította, hogy az erdőszélen egy kitűzött időpontban jelenjen meg revolverrel, hogy ott párbajt vívjanak. A legény elfogadta a kihívást. A kocsmáros el is ment a megjelölt helyre, de ellenfelét sehol sem találta. Erre elrohant Gabján lakására, s az udvaron dolgozó legényre több lövést adott le, a golyók azonban nem találtak. Az eljárás megindult.

Elítélték őket, mert nem éltek szavazati jogukkal. A legutóbbi képviselőválasztáson Miskolcon 3090 választó nem jelent meg az urnák előtt. Emiatt a központi választmány a törvény értelmében a nem szavazó választópolgárok névsorát elküldte a rendőri büntetőbíróhoz, aki most vonta felelősségre a szavazástól távolmaradókat. Megállapították, hogy a 3090 választó közül 190 elköltözött Miskolcra, ezért nem szavazott, a többi 2900 szavazót azonban választás elleni kihágásért fejenként öt pengő pénzbírságra büntették.

Négyes ikrek. Rácz Istvánné kispesti asszonyrak négyes ikrei születtek. Mind a négy gyermek fiú.

Halálos légyesípás. Szántó Pál harmincegy éves alsópáhoki földmivest nyakán megcsípte egy légy. A légyesípás által lépfenebacillus került a vérbe. Szántó nyakán hatalmas daganat támadt; a daganatot leoperálták. Szántó azonban nagy kínok között lépfenében meghalt.

Kútbafúlt a fia lakodalmán. Pál József 63 éves gazda házában lakodalmom volt: a fia tartotta esküvőjét. Hajnalban az öreg Pál kiment megetetni a lovakat. A kút mellett a mámoros ember valaminiben megboltolt és fejfelé a kútba zuhant. Mire rátaláltak, már halott volt.

Agyonnyomta a szalmakazal. Megdöbentő gyermektragédia történt Jánosalmán. Zsebi Etelka négy éves kislány nagyanyjának, özv. Vég Rozáliának Kőhegydőlő tanyáján a szalmakazal tövében játszadozott, amelynek egy része váratlanul ráomlott s a kislányt eltemette. Mire megmentésére siettek, a kislány megfulladt. Holtteste úgy került elő a széthányt szalma alól, hogy a játékeit átölve tartotta.

Leharapták a fülét — szegényében felakasztotta magát. Geiszt József 21 éves palói legény társaival a falu kocsmájában szórakozott. A legények között verekedés támadt és eközben az egyik leharapta Geiszt balfüvét. A megcsontított legény hazament és szegényében az istállóban felakasztotta magát. Mire hozzátartozói ráakadtak, meghalt.

Toborzó! A Magyar Falu minden évben ki-tűzi a pályázatot, amelyet Gömbös Gyula honvédelmi miniszter honosított meg. Az írói jutalomdíjakon kívül 100 pengős terjesztési jutalomdíjat is tűztünk ki, amelyet elosztva azok kapnak, akik a Tábor erősítésében a legsikeresebben közreműködtek. A díjakat újkévkor küldjük ki azoknak a barátaink-

nak, akik legtöbb új tábortagot szereztek. Kérjük barátainkat, hogy a mellékelt szelvény felhasználásával mindnyájan vegyenek részt a nemes küzdelemben. A felülbírálnál az egész évi munkásság eredménye számít s nem is nagy megerőtetésbe kerül, hogy valaki jutalomba részesüljön.

Akik nem érnek el olyan eredményt, hogy pénzjutalomban részesítsük őket, újkévkor az évkönyvön kívül egy értékes könyvvel jutalmazzuk.

Pályázati szelvény

A megrendelő neve:	
Pontos címe:	
A gyűjtő neve és lakása:	

Ezt a szelvényt 2 filléres bélyeggel lehet beküldeni.

A HÉT LEGJOBB TRÉFÁJA

A rossz adófizető

Hallotta sógor? Nagyon rossz hírek keringenek. Ki fogják pellengérezni a rossz adófizetőket.

— En már nem törődöm semmivel. Tanultam a zsidóktól s követem a példájukat.

— Hogyhogy?

— Veszem az utolsó pengőmet és felhajtom a levegőbe.

— No és?

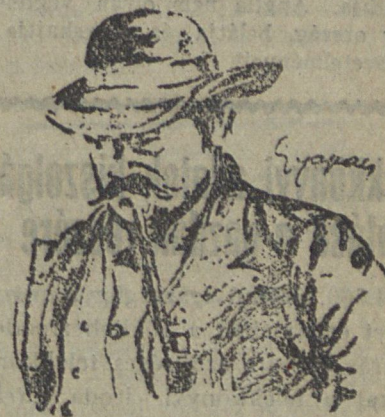
— Ha fej lesz, csődöt kérek. Ha trás lesz: kényszeregységhez kötök. És ha véletlenül a pengő megáll a levegőben: akkor — fizetek.

Az óceánrepülő házassága. A budapesti IV. kerületi elöljáróság Magyar Sándor, az óceánrepülő és Puskás Gizella, Santelli György newyorki vívómester elvált felesége házasságot kötöttek.

Ahol nincs színházi válság. A mai néhez idők különös súllyal nehezednek a művészetre. Színházaink legnagyobb része kétségbeesítő helyzetbe jutott, sőt még falusi népünk is kénytelen lemondani arról a kevés örömről is, amit a műkedvelői előadások nyújtanak. Csupán Szegedről érkezik kedvező jelentés, mert az ottani színház fiatal igazgatója, Görög Sándor, megtalálta az utat a közönség szívéhez. Társulatába olyan kitűnő erőket szerződtetett, mint Táray Ferenc, Vágó Artúr, Kondor Ibolya, Zilahy Pál, Egyed Lenke, stb., akik a művészetet az ország második városában a legnagyobb tökélyre emelik. Szeged társadalmá, úgy látszik, megtalálta azt az embert, aki a színházat átvezeti a mostani nehéz válságon. Ebben a törekvésében a Szeged alsó- és felsővárosi, valamint a környékbeli gazdák is támogatják a törekvő igazgatót.

A végrehajtó alkalmazottai és a gazda harca. Véres verekedés volt Szabó József kecskeméti cséplőgéptulajdonos házában. Szabónak különféle tartozásai miatt lefoglalták a cséplőgépét és a végrehajtó embereket küldött hozzá, hogy a lefoglalt cséplőgépet elszállítsák. Szabó szenvedélyesen tiltakozott a cséplőgép elvittele ellen, mikor pedig a végrehajtó emberei eleget akartak tenni a kapott parancsnak, feleségével együtt rájuk támadt, össze-vissza verte és rugdosta őket. A végrehajtó alkalmazottai a kórházban látogatást tettek fel sérüléseikről és Szabó ellen a rendőrségen feljelentést tettek.

Min töpreng ke' Sonko'y koma?

— Nos, elmentek a külföldi tanár urak s megírták a jelentésüket a pénzügyi helyzetünkről. Persze anglián nyelven. Ide adták nekem, hogy fordítanám le a véleményüket. Udvarias ember vónék, nemet nem igen szerettek mondani. Hát lefordítottam, má ahogy tudtam, még pedig népies nyelvezetben. Rövid az egész. Imígyen hangzik:

1. Addig nyugtózz, ameddig a takaró ér.
2. Adós fizess.
3. Nincsen pénzünk, de majd lesz — Hogyha Genfben egyszer vásár lesz.

— Ejnye, ejnye, Sonko'y koma. Hízen maga nem is tud angliánul.

— Hát Bethlen tudott gazdálkodni? Mégis „gazdálkodott”.

Ezt is jó tudni

Negyven „millió” városa van a világnak

Mexikó lakossága a legújabb népszámlálás szerint meghaladja az egymilliót. Ezzel a világ egymilliónál népesebb városainak száma elérte a negyvenet.

Kipusztul a bolha a városokban

Az európai emberiség lassanként elveszíti egy évezredes kitaró életét: a bolhát — jelentette ki nagy melabúval Gastang angol egyetemi tanár egy előadás keretében. Az a bolha, amely kizárólag emberek közelében szeretett tartózkodni, ma már egyre ritkább lesz a nagyvárosokban. Ennek fő oka az, hogy a modern lakások berendezése higiénikusabb és tisztább. Tervezebb a szőnyeg és függöny s emellett jobban terjed a porszívó használata. Száz éven belül nem lesznek bolhák a nagyvárosokban.

És a falvakon? Ott igen, még lesznek sokáig. Hogyan is mondanának le a szép asszonyi rokolyákról és fehér gatyakorcokról.

Örültek és hülyék rádiója

A ceylonszigeti angol kormányzáság szenzációs ötlettel lepte meg a világot. Felállított egy rádióállomást — kizárólag elmebetegek számára. Kitűnő elmeorvosok vezetése alatt állítják össze ennek a rádiónak a napi programját. Az uralkodó szempont az, hogy a műsor mennél alkalmasabb legyen az elmebetegek szórakoztatására. Egészen könnyed, vidám dolgokat adnak le, hogy még a paralitikusok is megérthessék és élvezhessék a műsort.

Takarékoskodnak az angolok

Az angol nép belátta, hogy most takarékoskodnia kell, tehát nemcsak az állam és községek, hanem a társadalom is takarékoskodik, ösztönös és okosan. S hogy a társadalom e mozgalmat sikerre vihesse: divattá és sporttá teszi a takarékoskodságot, eleganciává és előkelőséggé. Így aztán sikerül.

Legfeljéről kezdik. A Fetherstonhaugh őrnagy halálával megüresedett királyi versenyistálló-igazgatóságot nem fogják betölteni. Az udvartartás költségvetését lényegesen leszállítják. Szertartások fogadtatások az udvarnál nem lesznek. Az arisztokrácia sorra bezárja azokat az ősi kastélyokat, amelyeknek fönntartása csak fényűzés. Ehelyett minden módosabb család kevesebb szobába költözik. A Gárda Lovasbrigád, Anglia legelőkelőbb katonai alakulata, beszüntette falkavadászatait, lovaspóloit, hja, Anglia nem olyan végtelenül gazdag ország, belátja és végrehajtja az idők követelményeit.

Telekkönyvi adatok kiszolgáltatása a gazdák részére

A 24.600. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében a földteherrendezési eljárás céljaira szükséges telekkönyvi adatokat a telekkönyvi iroda „telekkönyvi szemle” alakjában köteles kiszolgáltatni. Továbbá az ugyane célra szükséges telekkönyvi adatokról a Földteherrendező Országos Bizottság, vagy az annak megbízásából, kellő igazolás mellett eljáró pénzügyi közvetlen kérelmére telekkönyvi másolatot kell kiszolgáltatni. Úgy a telekkönyvi szemlét, valamint az említett telekkönyvi másolatot illetégmentesen kell kiállítani a következő záradékkal: „A földteherrendezési eljárás céljára illetégmentes.” Az illetégmentesség azonban a rendeletileg megállapított szabályszerű másolási költség előzetes lefizetése alól nem mentesít.

A „kiskirályok” földjén

Fizess, dolgozz, hallgass! — A traktorok áldozatait Biharban majdnem minden gazda eladósodott

Sárrétudvari, 1931 október hó.

A kútgem most is úgy ágaskodik a nagy rónaságon, mint régen. A golyafészek is ott van a háztetőn, a ludaktól most is fehérlik a térség. Az akácfa is ott hervadoznak a házak mellett, hogy megvédjék őket a vágató szélvészétől. Reggelenként most is összeszedik az elsárgult, földrehullott akácleveleket, a szilajborjúk is ott rágódnak a

tarlókon... Minden olyan, mint előbb, csak az emberek mások.

Vasárnap reggel ez. A piac, a templomkörnyék és egyéb terek tele vannak emberekkel. Szegények, ruhátlanok. A történelmi nevezetességű templom harangjai búsan zúgják a végtelen síkságba a nép fájdalmát. Mert itt is olyan a nyomor, mint Békésben. Egyebet sem hallani, csak panaszt.

„Verje meg az Isten, aki kitanálta”

Egy harmincholdas gazdánál vagyok. Szép széles udvar, nagy tiszta lakás... Meglátszik, hogy valamikor jó mód, boldogság lakozott benne. A legtöbb magyar földművesnek egy ilyen kisbirtok az álma. Valamikor a jólétet, a gondtalanságot jelentette.

Ma? A ház nyugalmát, boldogságát feldúlta a „traktor”, amelyet földművelésügyi kormányunk oly szeretettel propagált. A szilaj csikók helyett most ott rozsdásodik az udvaron a benzincsikó, hogy minden pillanatban emlékeztessen a gazdát az árverésre, amely előbb utóbb bekövetkezik.

Bölcs kormányunk mindig azt hirdette, hogy többet kell termelni. A mi tanulóknak és haladni vágyó magyarjaink felfigyeltek erre. Jön a traktorakció. A gazdák gondolkoznak... Egy év... két év... és a fekete őshumusz majdcsak kitermi az árát. És megvan az alku. Aláírja a szerződést, a fiút küldi Pestre, hogy kitanulja a kezelést. Büszke, hogy traktorja van s már előre elgondolja, hogy jövő nyáron

mekkora kazal gabona lesz az udvarán! Mert falun ez adja meg a tekintélyt. Még az ést is eszerint mérik egyesek.

És jön az első év, — fizetni kellene. Az élet keresztülhúzza a számítást. A háromezer pengőre kalkulált termésért kap ezeröttszázat. Kifizeti a kamatot, de a tőke marad. Jön a felszólítás, a perrel való fenyegetés. Rohan a bankba. Fölveszi az első törlesztést. Az adósság szaporodik. A fagy, az aszály mintha szövetségese volna a bankoknak. Ujabb adósság... Gabonaárésés... A mi derék, szorgalmas gazdánk azt veszi észre, hogy sem törleszteni, sem kamatot fizetni nem tud. Termése már nem elég az adóba. S a gazda, a község egyik legszorgalmasabb, legtörekvőbb gazdája könnyes szemmel kiált fel a traktor láttára:

— Verje meg az Isten, aki ránk tuktálta s aki kínálta.

El kell pusztulnia, mert szót fogadott az államnak. S most ki vállalja ezért a felelősséget?

Akasztofahumor

Egy másik barátomhoz megyek. Kötő. S mint ilyen, nem is él ebben a világban. Lelke a táltosok imája között szálldos a napistenhez. Mit törődne ő a mai cifraceremóniás világgal, ha a gond és az élet mindennap a húsába nem vágna. De így... Szinte páthosszal mondja:

— Ez a világ nem az én világom. Ez a bihari kiskirályoké, akik egy beszélgetés alkalmával ki is jelentették nekem, hogy a paraszt azért van, hogy dolgozzon, fizessen és hallgasson.

S mivel a mi költőbarátunk nagyon szeret rimben beszélni, ki is nyög azonnal néhány kínrimet:

Fizetnék én, ha vő'na,
Dolgoznék is, ha vő'na,
Hallgatni is jó vő'na,
Ha annyi baj ne vő'na!

S mindjárt utána mondja: ha most

Álljon föl, akinek nincs adóssága

Délután három körbe is elvittek barátaim. Mit tehet az ember? Vigasztalja őket, hiszen ezt parancsolja a hazafias kötelesség. Még sem hall az ember mást, csak panaszt. Leírjam? Minek! Hiszen mindenki tudja, és érzi önmagán. Csak egy jellemző kis esetet. Megkérdeztem, kinek nincs adóssága. Csak egy vidékről átjött barátunk áll fel. Eddig még birta. Tavaly még eladott egy darab marhát és kifizette az adóját. Az idén még tartozik. 8 pengővel több az adója s a mai árak mellett már két darab marha ára sem elég. Tehát az idén már nála is kezdődik az elmerülés. A többi lehorgasztott fővel hallgatja és boldog embernek tartották.

A legtöbb ember a „bizottságról” beszél. Egyik ötösnek, másik tízesnek,

harmadik tizenhármának mondja. A szám nem fontos nekik. Csak a bizottság, ez a mentődeszka. Egyik hallgatag ember a sarokban csak ennyit mond:

— Söhivatal.

— Dehogy, dehogy! — biztatom őket. A kérdést valahogy csak megoldják. Lehetetlen, hogy ennyi szorgalmas embert elpusztítsanak. Lehetetlen...!

Kikísérnek az állomásra. Míg látnak, szeliden mosolyognak és integetnek. Azután látom, hogy lehorgasztott fővel visszaindulnak a falu felé.

A borjúk úgy legelnek a tarlón, mint régen... A falu tornyát is bearanyozza a búcsúzó napsugár... Csak az emberi lelkekben van tél. Vajon lesz-e még itt kikelet?

vitéz Pölöskei János.

Külpolitikai események

Olaszország megküzdött a válsággal

A fasiszta-uralom megalapításának évfordulója alkalmából Nápolyban nagy ünnepek voltak, amelyeken 92 olasz tartomány képviselői vettek részt.

Az egybesereglett fasiszta kiküldöttek előtt Mussolini nagy beszédet mondott, amelyben további kitartásra buzdította a fasisztákat s rámutatott arra, hogy az olasz pénz, a lira, kiállotta a tűzpróbát s a mai általános pénzügyi válság egyáltalán nem ingatta meg szilárdságában. Olaszország általában erőteljesen ellent tudott állni a gazdasági válsághullámoknak.

Grandi Németországban

Grandi olasz külügyminiszter vasárnap délelőtt 9 óra 35 perckor megérkezett az anhalti pályaudvarra, ahol Brüning kancellár és az állami hatóságok fejei üdvözölték. Grandi kijelentette, hogy Musolini is rövidesen Németországba utazik, hogy a két nemzet közötti barátságot kimélyítse.

Borah szenátor nem fogadta el Laval meghívását

Az amerikai külügyminisztérium hivatalosan cáfolja azokat a párisi lapjelentéseket, hogy Laval miniszterelnök meghívta volna Hoover elnököt Párisba. Az amerikai kormánynak csak arról van tudomása, hogy Laval Párisba hívta Borah szenátort, Borah azonban nem fogadta el a meghívást, mondván, hogy túlságosan lefoglalja idejét a jövő évi választások előkészítése. Ha későbbi időpontban ideje lesz, eleget tesz a meghívásnak.

Schober és a fajvédő-vezér rágalalmazási pere

Schober helyettes kancellár rágalalmazási pert indított Starhemberg herceg ellen, aki azt állította róla, hogy 1929-ben vele, mint Bécs város rendőrigazgatójával és a Heimwehr-vezérekkel együtt a jelenlegi demokratikus uralom erőszakos megdöntéséről tárgyalt. Az államügyészség herceg Starhemberg ellen hivatalból megindította a büntető eljárást, Schober helyettes kancellár azonban, akit a Heimwehrek vezére egyenesen hazaárulással gyanúsított, külön is rágalalmazási pert indított.

Megalakul a cukorrépatermelők országos szövetsége

A cukorrépatermelő gazdák és a cukorgyárak között a folyó termelési évre kötött érdekképviseleti megállapodás tudomásulvételével kapcsolatban

a kormány megállapította a cukorgyáraknak azt a kötelezettségét, hogy amennyiben a folyó termelési évben a rossz termés következtében 12,956.000 q répánál kevesebbet vesznek át, az esetben a jövő termelési évben annnyival több répát lesznek kötelesek átvenni.

Az export elejtéséről az ország mai gazdasági és valutáris helyzetében szó sem lehet.

Ivány Béla földművelésügyi miniszter a következőkkel egészíti ki a pénzügyi államtitkár kijelentéseit: a cukorrépatermelők érdekeinek védelmére

a cukorrépatermelők országos szövetségének megalakítását rendelte el.

A szövetség működését már megkezdte és miután kétségtelen, hogy az ideai cukorrépatermés gyenge, már érintkezést is keresett a cukorgyári érdekeltséggel, hogy

mindazok a cukorrépakészletek, amelyek a termelőknek a kontingenzen felül rendelkezésre állanak, a gyárak által ugyancsak 2.500 pengő mértékáránkénti áron szintén átvétessenek, sőt, hogy azoktól is átvégyék a répakészleteket, akiknek a gyárakkal nincsen szerződésük.

GAZDASÁGI ÉLET

ROVATVEZETŐ: BALOGH FERENC

A cukorrépa átadásnál elkövetett családokról

Irla: Wagner Károly ny. jószágfelügyelő, Győr

A kiscgazdák előtt már évtizedek óta közismert tény, hogy őket a cukorgyári átadásnál évről-évre súlyosan megkárosítják. Sajnos, csak igen ritkán tudják tettenérni a visszaélőt, mert az átvévk oly ügyesen, észre nem vehető módon dolgoznak, hogy manipulációjukat még szakember is alig veheti észre. Ez ellen még az uradalmak gazdatisztjai is alig tudnak védekezni, hát akkor hogyan tudna az egyszerű, becsületes és jóhiszemű falusi kiscgazda. Hiszen a visszaélésnek annyi, de annyi módja van.

Hat, esztendő óta csaknem minden időmet és tudásomat a répaátadás körüli visszaélések tanulmányozására fordítottam. Hogy célokat elérhessem, ezen idő alatt több cukorgyárnak voltam a répaátvevője. Nem az íróasztal mellett találtam ki, amiket itt leírok. Tanulmányozásom alapján megállapítottam, hogy az uradalmak átlagára 5—6 százalék, a kiscgazdáké pedig 10—15 százalék. Ezt bizonyítani is tudom.

A legtöbb visszaélés a mérlegelésnél történik. Tapasztalatom szerint a mérleget tizenhétféle módon lehet meghamisítani. Egy rövid cikk keretében nem ismertethetem az egyes visszaéléseket külön-külön, ehelyett megtanítom a termelőket, hogy mérlegelés alkalmával miképpen vigyázzanak az „átvevő” kezére, hogy a lehetőség határáig megakadályozzák a mérleg meghamisítását. A mázaszolgák ebben a visszaélésben sokszor igen nagy szerepet játszanak.

Mielőtt a kocsi rámenne a mérlegre, követelje a termelő az átvévkötől, hogy pontosan egyensúlyozzák ki a mérleget s ezt minden alkalommal követelje. Nézzék jól meg, vajjon a mérleg elég könnyen játszik-e? Erről úgy győződhetnek meg, hogy 2—3 drb répát tesznek a mérlegre, ha erre rögtön feljászik a mérlegkar. Ha már a mérleg rendben van, akkor a termelő maradjon bent a mérlegházban, onnan egy pillanatra se távozzék, amíg a mérlegelés meg nem történt, hanem a fiával, vagy más ismerőseivel hajtassa a kocsiját a mérlegre, mert a mérleg meghamisítására egy pillanatnyi idő is bőven elegendő. Ne engedjék, hogy a mérleg beállítás után a répaátvevő akár kézzel hozzányúljon, vagy a hátával nekitámaszkodjék a mérlegnek, mert ilyen módon is meg lehet azt hamisítani. A mérlegelés megtörténte után

a termelő is nézze meg jól, hogy a mérleg mennyit mutat.

Ne fogadja el a répaátvevő bemonadását, mert az nem mindig felel meg a valószínűságnak.

Mérlegelés után a földlevonás megállapítása következik, ahol a termelők, különösen pedig a kiscgazdák, a legkevésbé tudnak védekezni. Minél földesebb répát szállítanak, annál könnyebben és nagyobb mértékben lehet a termelőket megkárosítani. Például, egy 2—3 százalékos répára nem mondhatja az átvévk, hogy az 6—8—10 százalékos, mert az már még egy hozzá nem értő embernek is feltűnne. Ellenben egy 15—20 százalékosra könnyen ráfogja, hogy az 20—25 százalékos, mert a kiscgazdáknak nincsen akkora gyakorlatuk, hogy azt szemre tudják megbecsülni. Ha pedig mintát vesznek, ezzel is akkora százalékot tud kimu-

tatni, amennyit akar.

Ha mégis mintavételre kerül a sor ennél, a következőket kell szem előtt tartani: A mintát felváltva, egyszer a termelő, máskor a répaátvevő vegye. Ha a répa minőségében nincsen eltérés, felesleges minden kocsit megmintázni. Egy-egy minta legalább 30—40 kg. súlyú legyen s olyan módon kell venni, hogy abban benne legyen a fenékföld is, amely esetben a bruttó súlyból nincs levonás, hanem csak a százalékkal egyszer kerül levonásba. Azelőtt a fenékföldet kétszeresen vonták le, egyszer a földszázalékkal, másodsor, amidőn az üres kosikkal mérték vissza. A legnagyobb mértékű csalásokat a fenékföld kétszeres levonásával követték el. Az így okozott kár igen sok esetben a termés 5—6 százalékánál is nagyobb volt.

A minta megtisztításánál vigyázni kell, hogy abból 1—2 drb répát el ne vegyenek, mert annnyival nagyobb a földszázalék. Mindig a megtisztított répával együtt mérjék le a földet is, a kettőnek a súlya annyi kell, hogy legyen, mint a földes répa súlya volt. Például: a földes répa 80 kg., tisztítás után a tiszta répa 65 kg., a föld 15 kg., tehát összesen ez is 80 kg. kell, hogy legyen. Ha ennél kevesebb, a mintából 1—2 drb répát eltüntettek.

A százalék kiszámításánál is igen sok visszaélés történik. A százalékot a következő egyszerű módon kell kiszámítani:

A földesrépa kosárral együtt 43 kg., ebből levonunk 4 kg. kosársúlyt = 39 kg. A tiszta répa kosárral együtt 36 kg., ebből levonunk 4 kg. kosársúlyt = 32 kg. A föld kosárral együtt 11 kg., ebből levonunk 4 kg. kosársúlyt = 7 kg. A kosár súlya 4 kg. A földesrépa súlya 39 kg.,

ebből levonjuk a tiszta répa súlyát, 32 kg., így megkapjuk a föld súlyát: 7 kg.; a föld súlyát megszorozzuk 100-zal, ez egyenlő 700-zal, ezt elosztjuk a földes répa súlyával: 39 kg.-mal. Például:

földes répa 39 kg.

tiszta répa 32 „

föld súlya 7 kg. $\times 100 = 700:39 = 17.9\%$

310

370

29

tehát 17.9% esik a földlevonásra.

Miután a mintában benne van a répa között lévő összes föld, így az már a fenti 17.9%-kal levonásba jött. Tehát a kocsik fenekén és a rakodóra lehullott földet nem szabad az üres kocsiival viszsaszámolni, mert azzal a termelők károsodnak. Ezt a földet egy kosárba kell lapátolni, lemérni s azután le kell vonni a 17.9%-ból, annyival kevesebb a vasúti földfuvardíj.

A családok ellen teljes erdménnyel csak úgy védekezhünk, ha azokat mind ismerjük. Az a kár, amelyet a répaátvételnél az összes kis- és nagytermelőknek okoznak, egy-egy évben erősen meghaladja a kétmillió pengőt.

Hogy a répaátvevésnél milyen sok a visszaélés, példaképpen felemlítem, hogy az egyik dunántúli cukorgyár kiscgazdatermelői az illetékes mezőgazdasági kamarához kb. 150 panaszt nyújtottak be, ezek között olyan is volt, ahol a visszaélést a csendőrség hivatalosan állapította meg. Vajjon a cukorgyár mivel büntette meg a bűnösöket? A kamara az összes panaszokat illetékes helyekre továbbította, ahonnan véleményadás végett áttették a cukorgyárosok országos egyesületéhez.

Ha ezévből sem szűnnének meg a visszaélések, bizalommal forduljanak hozzám, én ezeket azonnal megszüntetem. Amely községben nagyobb számban vannak kiscgazdarepatermelők, levélbeli meghívásom esetén bemutatom az összes védekezéseket és az átadásnak egy olyan egyszerű módját, amelynél a kiscgazdák soha többé nem károsodhatnak. Ezt nemcsak állítom, de be is bizonyítom. Levélbeli megkeresésre szívesen állok gazdatisztaim rendelkezésére. (Győr, V., Kistákó-u. 24.)

Piaci árak

Készáruárak (Új árak)

(Az árfolyamok boletta nélkül értendők.)

Búza,	77 kg-os	10.70—11.15
tiszta,	78 kg-os	10.95—11.30
vidéki	79 kg-os	11.10—11.45
	80 kg-os	11.15—11.50
Búza,	77 kg-os	10.30—10.60
felső,	78 kg-os	10.45—10.75
tiszai	79 kg-os	10.65—10.90
	80 kg-os	10.70—10.95
Búza,	77 kg-os	10.25—10.55
dunántúli,	78 kg-os	10.40—10.70
egyéb	79 kg-os	10.60—10.85
	80 kg-os	10.65—10.90
Rozs, pestvidéki		10.90—11.00
Rozs, más		10.90—11.00
Tengeri		15.75—16.00
Zab, elsőrendű		18.25—19.00
Zab, másodrendű		17.75—18.00
Sörárpa, elsőrendű		19.00—22.50
Sörárpa, másodrendű		17.50—19.00
Takarmányárpa, I. r.		16.00—16.50
Takarmányárpa, II. r.		15.75—16.00
Korpa		10.10—10.20

Dunaparti élelmiszerpiac

Zöldség: Burgonya 10—16, cékla 16—22, fejeskáposzta 8—16, fokhagyma 38—48, gomba 200—250, karfiol 40—60, kalarábé 8—12, kelkáposzta 10—20, sárgarépa 12—16, spenót 18—24, torma 100—140, vöröshagyma 24—32, sóska 20—24, zöldbab 40—60, tök 10—14, zöldpaprika 20—40, -ő. vöröskáposzta 20—40, sütni való tök 14—16 fillér kilogrammonként. Zeller 14—20 fillér

darabonként. Rétok 10—16, petrezsolyem 12—16, vegyes zöldség 14—20 fillér csomónként.

Gyümölcs: Alma 24—60, körte 40—100, birsalma 30—60, naspolya 40—50, szőlő 24—60, som 30—40, gesztenye 36—60, áfonya 100—140, dió 60—100 fillér kilogrammonként.

Szárnyas: Csirke (rántani való) 200—300, csirke (sütni való) 400—500, csirke (paprikának való) 600—800 fillér páronként. Kacska, liba, pulyka 100—120 fillér kilogrammonként. Tojás 11—14 fillér darabonként.

Sertésvásár

Árak: elsőrendű uradalmi nehéz sertés páronként 300 kg-on felül 118—120, közép páronként 250—280 kg-ig 108—115, szedett közép páronként 220—260 kg-ig 104—114, könnyű páronként 180—210 kg-ig 100—108, silány páronként 100—160 kg-ig 90—98, elsőrendű öreg nehéz páronként 300 kg-on felül 110—112, szedett öreg másodrendű 100—107, angol sonkasüldő páronként 120—150 kg-ig elsőrendű 104—110, másodrendű 94—100, könnyű páronként 80—100 kg-ig 80—90, zsír nagyban 172, 3 darabos táblás sózott szalonna 150—155, lehúzott félhús nagyban 136—144, vágott sertés 140—152 fillér.

Budapesti vágómarhavasár

Arjegyzés elősúlyban: bika, tarka, I. r. —58—63, II. r. —42—57, III. r.

—36—41, ökör, magyar, I. r. —80, II. r. —48—70, III. r. —36—45, ökör, tarka, I. r. —80—96, kivételesen 1.02, II. r. —48—78, III. r. —32—46, tehén, magyar, II. r. —44—56, III. r. —40—41, tehén, tarka, I. r. —62—73, kivételesen —76, II. r. —43—60, III. r. —32—42, bivaly, magyar —30, növendék (éves) —32—60, kicsontozni való —16—30 pengő kilogrammonként.

A méhészet abc-je

Irla: id. Boczonádi Szabó Imre

A telelés

Ezek leközlése után számos tudósítás érkezett a „Méhészet” szerkesztőségébe, úgy a hideg, mint a meleg telelés eredményeiről; sőt mindezek kétségtelemé tették azt a tételt, hogy a méhcsalád nem fűti a lakását, hanem csupán az összetömörült csomójában fejleszt +12—14 C fokú meleget. Így bizonyította be ezt az igazságot az a méhcsalád, mely Pákapuszán a Bánhidny Andor tanyáján a liceum-bokorban átélte három telet az 1887—90. évben, sőt rajzott is, mint a kasos méhcsalád. Többször volt alkalom megfigyelni ezt a családöt, melyről feltételezték, hogy a téli zord idő el nem pusztíthatja, mert kibirta a —25 C fokú hideget. De elpusztította a tolvaj egy olyan éjjelen, mikor a tanyabeliek a szomszéd tanyán voltak disznótorban.

A régi iskola azt tanította, hogy a méhcsalád a telelés idején, — ha enyhe a tél, kevesebb mézet fogyaszt, szigorú télen pedig többet; mert hiszen a táplálék az a fűtőanyag, mellyel a szükséges meleget előállíthatja. De ezt a tételt megcáfolja a mérlegen álló méhcsalád, melyről az évek hosszúsorán felfrott jegyzeteink, — sőt mások feljegyzései is bizonyítják, hogy a méhcsalád enyhe télen, amikor többízben ki is repül, nem tölt tehát 3—4 hónapot táplálkozás nélkül teljes mozdulatlanságban, hanem minden megmódulással hozzányúl a mézhez: jóval többet fogyaszt, mint egyenletes hideg télen. A szükséges meleget tehát nem a több, vagy kevesebb mézfogyasztással, hanem csupán az összehűződéssel és a szétterjeszkedéssel szabályozza. Ennek a tételnek bizonyítására szolgált az a megfigyelésem, amikor az 1916—17. év közötti télen a mérleges kaptárban levő méhcsaládöt fedődeszkák nélkül, csupán rostaszövet: tel borítva teleltettem s a kaptár fedelét óvatosan felnyitva, egész télen át minden nap, — tehát a 20 C fokú hidegben is — megnéztem a rostaszöveten át a téli méhesomót és így saját szememmel láttam, hogy a hideg napokon jóval kisebb tömeget alkottak, mint az enyhébb napokon.

Az újabb megfigyelések új törvényeket teremtenek, ezeket tehát meg kell szivelnünk akkor is, ha eddigi meggyőződésünkkel ellentétben állanak. Hiszen mindenkinek módjában áll a kísérletezés; sőt a „Közérdek” meg is követeli, hogy mindazok, akik hivatva vannak a méhészet irányítására, a kísérletektől el ne zárkozzanak.

(Vége köv.)

Magyarország lókvitele Svájcba. Magyarország a folyó év első felében 3613 lovat exportált Svájcba, a múltévi 2027 darabbal szemben. Legnagyobb volt a lókvitel április hónapban.

Hogyan oszlik meg a főpapi birtok. A legutóbbi időkben sok szó esett a papi birtokról. Különösen Károlyi Imre gróf könyvében olvastunk róluk. Olvasóinkat bizonyára érdekli ezeknek a birtokoknak a megoszlása, amely a következő: Egri főkapitán 89.953 hold, kalocsai érsekség 65.509 hold, veszprémi püspök 52.137 hold, veszprémi káptalan 49.018 hold, zirci apátság 46.416 hold, egri érsek 40.269 hold, pannonhalmi főapát 36.376 hold, esztergomi érsek 36.209 hold, nagyvárad káptalan 26.295 hold, Piaristák 25.308 hold, váci püspök 24.289 hold, pécsi püspök 23.533 hold, szatmári püspökség 23.345 hold, esztergomi főkapitán 20.788 hold, kalocsai főkapitán 19.239 hold, pécsi káptalan 19.208 hold, tihanyi apátság 17.205 hold, győri püspök 15.010 hold, csornai prépost 12.447 hold, székesfehérvári káptalan 11.513 hold, székesfehérvári püspök 7931 hold, csanádi püspök 6548 hold, szombathelyi püspök 4541 hold.

Leveles láda

Többeknek. Az útmesteri tanfolyam 1932 február 1-én kezdődik és tíz hónapig tart. A tanfolyamra való felvételi kérvényt 1931 november 1-ig kell a kereskedelmi minisztériumba benyújtani. A kérvényhez csatolni kell a IV. polgári iskola vagy IV. középiskola elvégzéséről szóló bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot, orvosi bizonyítványt, erkölcsi bizonyítványt és szolgálati bizonyítványt. Az bizonyítvány, hogy a tanfolyam elvégzése után kinevezésre mikor kerül sor. A tanfolyam egyfolytában tíz hónapon keresztül tart, szünet nincsen, csak vasárnap. Az elzárósolásról a telep gondoskodik, azonban élelmezéséről mindenkinek önmagának kell gondoskodni. Részletes felvilágosításért levélben a m. kir. állami útjavító telep vezetőségéhez (Budapest, X., Lengyel-utca 15) kell folyamodni, ahonnan nyomtatott részletes „Tájékoztatót” küldenek.

Komozsin Antal. Az új rendelet után nem hisszük, hogy perelje hitelezője. Ha mégis perelné, úgy jelentsem be ellene kifogást, illetve kérje a foglalás elhalasztását a jövő ilyenkorig, azzal az indokolással, hogy termését elverte a jég. Erről természetesen állíttasson ki községi bizonyítványt.

Kántor György. A hirdetés, még nem jelent meg, de a kereskedelmiügyi minisztériumból nyert értesülésünk szerint valószínűleg megtartják. A jegyző úrnál kísérelje figyelemmel a Budapesti Közlönyt, abban jelennek meg a feltételek.

Bárany János. Hálásan köszönjük kedves levelét és a Tábor erősítéséért teljesített buzgalmit. Legokosabban tenné, ha a vidék értelmes gazdáinak névsorát beküldené. Mi küldenénk nekik mutatóvány-számot s ha már megismerték a lapot, azután beszélne velük. Úgy hisszük, nagy eredményt érne el. Szívélyes üdvözléssel.

Iványi Béla. Jelenleg gyűlést ilalom van s így nem hisszük, hogy a hatóság megadná az engedélyt. Nekünk nincsenek alapszabályaink, hanem forduljon a m. kir. gazdák elnökéhez, Tózsér Lajos úrhoz, ő megadja a szükséges felvilágosításokat. Ugyanis ezt az egyesületet ő kezdeményezte.

Erdélyi Jenő. Célját részletesen ismeresse az olasz követséggel és kérjen tőlük útbaigazítást. Minden tőlük függ. Cím: Olasz királyi követség, Eszterházy-utca 40.

Cs. Mihály, Hatvan. Kedves és meleg levele nagyon, de nagyon meghatott. Köszönjük. Kívánsága szerint fog történni. A kiszállás napjáról értesítjük. Ez csak elseje után lehetséges. Meleg üdvözléssel.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Vasárnap, november 1:

Budapest (Haller-u.), Cegléd, Ráckeve, Szolnok, Újkécske.

Hétfő, 2:

Adánd, Balassagyarmat, Dunaföldvár, Dunaszekcső, Eger (havi), Esztergom, Győrasszonyfa, Hatvan, Isztimér, Izsák, Kadarkút, Kéthely, Kisköre, Lovasberény, Mernye, Nagykápolnok, Pécs, Ráckeve, Sátoraljaújhely (havi), Szabadszentkirály, Szentendre, Szerencs, Szil, Tolna.

Kedd, 3:

Balassagyarmat, Beled, Dunaföldvár, Gödre, Gulaj (pót), Hatvan, Iván, Jánoshalma, Karmacs, Mezőtúr, Nagykanizsa, Simontornya, Soltvadkert, Szikszó (havi).

Szerda, 4:

Alattyán, Alsópaty, Jánosháza (havi), Kaba, Kaposvár, Lébény, Mezőtúr, Miskolc (havi), Óriszentpéter, Simontornya, Tass (elsővásár), Tata, Vésztő.

Csütörtök, 5:

Attala, Balatonfőkajár, Celldömölk (havi), Darány, Encs, Görcsöny, Gyöng, Kiskomárom (havi), Kővágóörs, Lövő, Marcali, Marcaltó, Mike, Onód, Putnok (havi).

Felelős kiadó: Takács Károly.

Főmunkatárs: vitéz Pölöskei János.

REGÉNYCSARNOK

VÉRES SZÁZAD

(A TÖRTÉNELEM LAPJAI RÓL)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA VITÉZ PÖLÖSKEI JÁNOS

(16)

— Ha te, Cob Farkas, azt hiszed, hogy a rablót akasztófa, a zsványt pedig nyárs illeti, akkor legelőször magadat akasztasd fel és húzsd nyársra, mert te vagy minden rablók és zsványok között a legnagyobb rabló és zsvány.

A lázadás leveretésével a viszonyok nemhogy javultak volna, hanem még jobban elmérgesedtek. Lipót a belső rend helyreállításának szükségességére hivatkozva, újabb katonasággal rakta meg az országot. A katonaság eltartására a nemességet, polgárságot és a parasztságot kötelezte. Fogyasztási adókat léptetett életbe, melynek értelmében az élelmicikkekért és az italo-kért meghatározott adók fizetése vált kötelezővé. Ezek az intézkedések országos elkeseredést szültek. Széchenyi György kalocsai érsek és Szelepcsényi György esztergomi érsekprímás feliratban tiltakoztak ellene, de a felirtnak nem lett semmiféle eredménye. Ellenben jól ismerte a katolikus főpapok gyengéjét, figyelmüket a protestánsokra irányították. Szabadkezet engedtek nekik a protestánsok elleni üldöztetésben. A ravasz kártyát Lobkovitz miniszter keverte s ezzel elérte azt, hogy újból elkezdte egymást gyilkolni és üldözni a magyar. Persze a ravasz császári miniszterek az alkalmat kihasználták, egy jó csomó magyar ember javait elkobozhatták. A katolikus papoknak császári katonaságot bocsátottak rendelkezésre, s ezek segítségével foglalták le a református templomokat és értékeket.

Ebben az eléggé el nem ítéhető cselekedetben nagy segítségükre volt a bigottan vallásos Báthory Zsófia, aki azzal akart kedveskedni a jezsuitáknak, hogy jószágairól a református papokat, a sárospataki kollégiumból pedig a tanárokat és diákokat elkergetette. Akadt egy püspök, a nagyváradi Bársony György, aki azt hirdette, hogy a királyt az eskü szentsége nem kötelezi a protestánsoknak adott jogok befartásában. Egyéb sem kellett. Az ilyen biztatásoknak hamar akadt követőjük és alkalmazójuk. A Szepeességben nem sokára elvették a protestáns papoktól a templomokat és vagyontokat, velük pedig aláírtak egy ívet, amelyben elismerték, hogy résztvettek a király elleni lázadásban. Így arra kényszerítették őket, hogy kiszolgáltassák magukat az udvarnak. Az így elfogott papok börtönbe vettek, sáncmunkára alkalmazták, sőt sokat gályarabságba hurcoltak.

Természetes, hogy ezek a visszaélések nem maradtak hatás nélkül. Az osztrákok elérték azt, amit akartak: a katolikus magyar a protestánsnak és viszont a legnagyobb ellenségévé vált. Különösen a protestánsok voltak elkeseredve s alig várták, hogy félrevezetett katolikus testvéreiken bosszút állhassanak. Ebben az időben kezdett kialakulni a felkelők és a császáriak között az az ellentét, amely névleg is megkülönböztette őket egymástól. Az udvar ellenségei kurucoknak, a császárpártiak pedig labancoknak neveztették.

(Folytatjuk.)

RÁDIO

Vasárnap, november 1:

9: Hírek. — 10: Egyházi zene és szentbeszéd. — 11:15: Görögkatolikus istentisztelet. — Utána kb. 12:30: Időjelzés, időjárásjelentés. — Majd: Operazene. — E hangverseny szünetében: „Rádiókrónika”. — 2: Gramofonhangverseny. — 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. — 3:45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. — Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. — 5: „Emlékező-est”. — 6: Szalonzene. — 7: „Gyertyák égnek a sirokon”. — 7:30: Operaelőadás.

Hétfő, november 2:

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4: Asszonyok tanácsadója. — 4:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 5: „Fakuló nevek”. — 5:30: Hangverseny. — 6:30: Gramofonhangverseny.

Kedd, november 3:

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 3:30: A „Tündérvásár” meseórája. — 4:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 5: „A függöny legördül”. — 5:30: Magyar nóták. — 6:30: Francia nyelvoktatás. — 7: „A katonapilóták szerepe a világháborúban”. — 7:30: Hangverseny. — 8:30: Előadó-est. — 9:30: Időjelzés, hírek, ügétversenyeredmények. — 9:45: Főthy Ida és Venczell Béla hangversenye. — E hangverseny szünetében kb. 10:15: Időjárásjelentés. — 10:50: Cigányzene.

Szerda, november 4:

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 3:30: Morse-tanfolyam. — 4: A Cserkészszövetség műsoros előadása. — 4:45: Időjelzés, időjárásjelentés.

hírek. — 5: „Liszt Ferenc és Pest”. — 5:25: Szalonzene. — 6:30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Cigányzene. — 8: „Szülők és tanárok, család és iskola”. — 8:30: Horváth Attila-élméket. — Utána kb. 10: Időjelzés, hírek, löversenyeredmények. — Majd: Cigányzene.

Csütörtök, november 5:

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4: Manchen Mariska rádióelőadása. — 4:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 5: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. — 5:30: Katonazene. — 6:50: Angol nyelvoktatás. — 7:30: Operaelőadás. — Az I. felv. után: Ügétversenyeredmények, hírek. — A II. felv. után: Pontos időjelzés, hírek. — Az előadás után: Időjárásjelentés. — Majd: Cigányzene.

Péntek, november 6:

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4: Nagy Dániel novellái. — 4:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 5: „Bíborosok rekvimjén”. — 5:30: Cigányzene. — 6:30: Gyorsírótanfolyam. — 7: Szalonzene. — 8: Vigjátékelőadás a Stúdióból. „Szelhámós kerestetik”. — Utána: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. — 10: Kamarazene-est. — Utána kb. 11:20: Cigányzene.

Szombat, november 7:

2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4: A „Rádióélet” gyermek játszóórája. — 4:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 5: A Szociális Műszaki Társulat előadása. — 5:35: A „The Melody Four” vokálkvartett hangversenye. — 6:20: Rádió amatőrpósta. — 7: Olasz operaest. — 8: Tóth Imre emlékirataiból.

Minden titkok föltárulása...

Tarpa

Írta: ZSIRKAY JÁNOS

(Harminckettedik közlemény.)

Ezek a lelki sajátságok kitűnőződnek az arcukra is. Érdekes típusok. Szépek, férfiasak. Attila húnjai, Árpád apánk honfoglalói, Rákóczi fejedelmünk kurucái lehettek ilyenek. Beszédjük is hű tükre a lelküknek. Tiszteletgudó, — de azért határozott. Szókimondó, anélkül, hogy sértő volna. Egyenes, nyílt, — amilyen a tekintetük. Jó a szemükbe nézni: férfitekintet. Szűrös, átható, mint a Röntgen, de viszont meleg is, meghitt is, — ha a barátság, a lelki rokonság édes érzését parázsolja.

A sok lágy, puha gerinctelenség után jól esik ennek a népnek az öntudata, a gerince, az akarása, mint ahogy jól esik a szemnek is, a kéznek is a kemény acél csillogó keménysége rozsdás vasdarabok között.

Láttam ezt a népet a választási harc tüzeiben. Láttam szembeszállani választási kiskirályok pöffeszkedő akarnokságával szemben. Láttam szembeszállani dzsentrizmus lovaglókorba-csával és kivezényelt csendőreivel. Láttam tűzszlopokban felszállani a büntetés lángját egy-egy áruló portáján. Szaz az érzés szüremledett a lelkemben: Nem veszett ki még a magyar virtust. Él, él az ősi virtust. Itt él Beregben.

Ez a meggyőződés csak erősödött ama választások tapasztalataival, amelyeken a nép bár elbukott, de a rajongó kitartásnak, a szuronyhegyig elmenő elszántságnak olyan tanúságtételével, amely felér sok-sok diadallal. Tudtam, hogy mik folynak a színpalak mögött. Tudtam, hogy készül a vég is, de készülnek az ellenségei is a nagy mérkőzésre. Bereg most tudvalevőleg csonka vármegye s mint ilyen, Szatmárral egyesült. Nos, a szatmári közigazgatás éppenúgy, mint a beregi, nem szokott hozzá, hogy a madarak ne az ő kedve szerint füttyüljenek. A klikkuralom sehol így nem dühöngött és nem dühöng, mint itt a határon, ahol már csak a demokráciával annyira kacérkodó csehek miatt is érdemes és talán hazafias kötelesség is volna egy kissé óvatossá lenni, s a néppel úgy bánni, hogy örüljön annak a véletlennek, hogy a franciák nem rántották meg jobban Trianonban a krétájukat s nem csatolták őket is „odaát”.

De ennyi önzetlenséget nem kívánunk tőlük s vegyük tudomásul azt a borzalmas valóságot, hogy itt évekig folyt a legelkeseredettebb harc az ellenzék s a kormány között, annyira elmérgesítve a helyzetet, hogy még a hitükből is csaknem kiforgatta az embereket, csendőrszuronyok elé állítva a nép jeleltjét, aki mellel vitéz is, s akit nem átalottak bilincsbe verni s a községhezán egy éjszakára bezárni és fogva tartani, mintha csak útlel és igazoló okmányok nélküli gyanús egyén volna.

És vajjon mindezt miért és kiért? Hogy miért? Hát csak azért, mert Bereg „klikk”-je mindig megakarja mutatni a népnek, hogy az ő akarata megfellebbezhetetlen szentség. Meg kell ennek történnie akármilyen áron is. Még ha vérbe kerül is. Sebaj, van belőle elég. És kiért az erőszak? Talán egy országos nevű nagyságért, akinek a parlamentből való kimaradását megérezné az ország és a nemzet? Dehogy. (Folyt. köv.)